

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 15-వ తేది సోమవారము } సంచిక ౧౨
Vol. 17 } శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర చైత్రమాస శుద్ధ షష్ఠి } No 12

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
వృత్తములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
తావును. పార్శ్వపునొప్పుల బారడోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్నివిధములగు నొప్పులకు
నంజీనివంటిది

పంచభావ చీటీ చూచి కొనిన
మోనము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు కెట్టిపిథి, మద్రాసు
తీర

109, ఫ్రేంకోడ్డు, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

కట్టడములకు

కావలసిన అన్నివిధములైన యినుపసామానులు

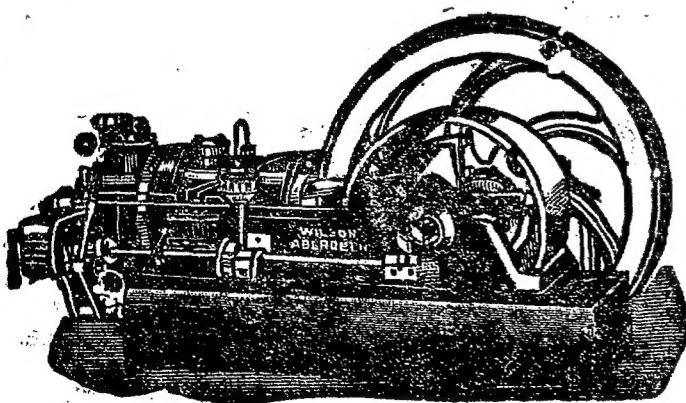
దూలములు (గర్డలు), పోత స్తంభములు, బ్రాసులు, మిడ్లెమెట్లు, గ్రాదులు, గేట్లు, స్ప్రింగ్ తలుపులు, కప్పుకు
కావలసిన రేకులు, బోల్టలు, దోనెలు, మొదలగునవియు, లేవకట్టసామానులు అనగా గుమ్మములు, కిటికీలు, తలుపులు, మెట్లు,
మొదలగు సామానులున్న, సిమెంటు, చలవరాళ్లు, రంగులు, నీటిపంపులు, ఇనుపనాగళ్లు, ఆయిలు యింజన్లు, హార్లరులు, పిండి
మిషనులు, వేరుశనగకాయ మిషనులు యింకను తెక్కిన మిషనరీ సామానులు అన్నియు మావద్ద సరఫరాగా దొరుకును.

గాలి అందు కో. 164 బ్యాడ్వే, మదరాసు.

ప్రసిద్ధికెక్కిన విల్సన్ క్రూడాయిలు యింజనులు

నులభ్యమైన మెకానిజమ్.

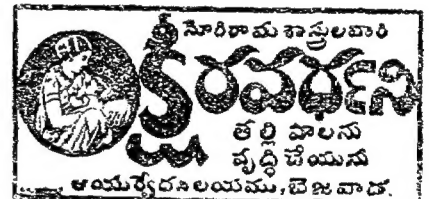
వేపరైజరులేదు. తగ్గరలో స్టార్టరును.

మద్రాసు రాజధానికి సోలు కిలోమీటర్లు

యెంవైరు యింజనీరింగు కంపెనీ, 308, లింగిచెట్టిపిథి, మద్రాసు.

బ్రాంచిలక్కిను, బెజవాడ.

110

తులసి

3905

తులసి మొక్కయొక్క అద్భుత క్రియలను చెబుతున్నప్పుడు, సర్వ వృక్షిక శ్రేణి కీటకాది విషములను కఫ
బాధ్యములను, చంటిబిడ్డల జబ్బులను కురుక్కు తులసి
దోషములను, తులసి మహర్ష్యమును, తులసి పురాణ
మును, తులసి పరివర్తమును, తులసి గోవిందనామములను,
తులసి పూజయిన యందు వ్రాయబడియున్నది. వైద్య
లకు, వైశ్యకర్షణకు, స్త్రీలకు మిగుల ఉపయోగమైన
గ్రంథము. నెల రి ఆచారము. బొమ్మలు 8 ఆచారము.

కేసరికుటీరము,

ఆయుర్వేద దోషధర్మ, ఎల్లారు, మదరాసు.

కామరంజనీ మాత్రలు

ఇంద్రియ స్ఫూలనము, హస్తప్రయోగాది దురభ్యాసము
లచే గలిగిన దుర్గుణములు, ఇంద్రియము పలుచబడుట, అధిక
సంసారసౌఖ్యముచే గలిగిన నిస్సత్తువ, మతిభ్రమ, అజీర్ణము
మొదలగు దోషములను పోనాడి రక్తవృద్ధిని, వీర్యవృద్ధిని,
సంసారసౌఖ్యమునకు జలమును, కాంతిని గలుగజేయు పరమా
మధము. 80 మాత్రలగు నీసారపాలా చాచీలలో రు. 2-8-0

ఎస్. కె. దేవర ఆంధ్రు కో

ద్రాక్షాశాఖ, (తూర్పు గోదావరి)

ఒక ఆదర్శనియ మైన
సహకారసద్దతి

మీరవర్తకము, వ్యాపారము, వివాహము, విద్య
యెట్టియు మున్నగువాని నిమిత్తము
వడ్డీ లేకుండా బుణములు

రు 5000 వరకు.
ఎప్పుడైనను దంఖాస్తు
లేయవచ్చును

ప్రతిదాకము రు. 1/- చొప్పున

ఈ కార్యకర్తలకు మిగిలిన వారికి ప్రాధాన్యత

అడ్మినిస్ట్రేటరు ఫారము కొరకు, నడితర వినరముల
కొరకును అ 0-4-0 తరాల విల్లలను పంపవలెను.

Messrs. A. P. VINE & Co.,
Managing Agents,

Ferozepore City (Punjab)

తంజిలివానము:- మొదలు ప. పి. వైస్ అండ్ కో,
గోల్డ్ మేజింటు ఏజెంటు
టెలిఫోన్ నెం 222 ఫీజు ఫూర్, కంబాల్.

కొత్తగా కనిపెట్టిన జర్మనీ గవేరియా క్యాపుయెల్లు.

భయంకరమైనది నె గో గ మ ల ను ప్రపంచ
ములో అతరింప లేదుటకు నిద్రపరచబడినది. ఎంత కాలము
నుండి కాపురమున్న కోగమయినది 9 బ్యూబులతో ఆకాగ్య
వంతులుగా జేసి యొక్కనవలము గలిగించిర కము కుద్రవకమును.
మాత్రానాశముండి తెలువను ప్రపంచ నిలిపివేయును. మంబ
తగ్గిపోవును. స్త్రీలకు గర్భముచేడి లేలుపు విస్తారముగా వడుట
మాత్రసంబంధమును యితర బాధ్యములుగాని. బర్మా గవేరియా
అనుభవించిరి నెగోగములు మామమమమమమ. పండ్లకొం
చుదారాకోగ్యవంతులు కాతేడ. విస్తారపాగడ్డ లనననరము.

వి ర్యాపుయెల్లు ఆమరియండు

77

టెల్ఫోన్. 2-0-0, 8 టెల్ఫోన్లు ఉ. 6-12-0

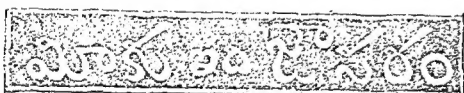
Dr. A. S. MURTY COY.,
Chicacole City, Ganjam Dt

శుక్రబంధు

ఎంత దుర్బలమైన వీర్యమునైనను గట్టిపరిచి ఒక్క-గంట
లోనే అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. శుక్రవర్ణమును
కట్టుటతో చేతు పొడిగివది. స్త్రీపుత్రములను నిరతిలేయ ప్రేమను
కలిగియుటకు దీనిని వినియోగించు చోడగము లేదు. 25 మా. 2-0-0

ప్రిపురమందరి వైద్యశాల,

మహేంద్రవాడ - రామనగరపురంబోడు, గోదావరిజిల్లా

కో ఆ యిల్. వెండ్రుకలను శాశ్వతముగా
మొలవకుండ తొలగించును. రు 3-0-0. ఒక నెల
వరకు రు 2-0-0 మాత్రం. ధన్వంత్రాలయం నా
యునివల్లి, వేటపాలెంబోడు.

విన్నప

మీరు ప్రకృతిమైన ఆయుర్వేదవేదములను కాపరిగిన
యెడల వెంటనే తగ్గింది వెలవకుండుట ప్రాధాన్యత. మీరతిర
బాధ్యమును చూర్చి, ఏనుగులకొలవనినా, మాకు వ్రాస్తే, తగు
చోడగమును నిర్ణయించి పంపగలము. ఒకసారి మాతో పరి
చయము మీరే తప్పి పొందును. కేటలరసి ఉచితము.

ఆర్డరసాయనశాల, ముత్తూరు (కృష్ణా) 1.

కృష్ణాపార్వతి బెటెవాడ

ప్రసిద్ధ. కృష్ణమూర్తి కామ్రోగారిచే ఆయుర్వేదవేద
ధర్మలన్నియు శ్రీవిగా తెలుగుచేయవలసి ముగిసిపోయింది.
తాలూకాబోర్డులు, ముందు గోల్డ్ గోల్డ్ సభ్యులకు సభ్యులచే
యెటలకు నిద్రవకు నున్నది. 10-1

చెన్నపురి సంగీతమహాసభ

సంగీత విద్యవృద్ధివారిచే యీ సంవత్సరమున జరుపబ
డిన మహాసభ అనేకవిషయములలో చాల జయప్రదముగా జరు
పబడుట సంగీత ప్రయుక్తలెల్లరకును చాల సంప్రదించుకరమును విష
య మయి యున్నది. ఇది న ర్వకు మ న చే శ
ములో జరిగి యుం డిన సంగీత మహాసభ
లు, ఒకటి రెండు తప్ప, తక్కిన సభలన్నియుగూడ కేవలము
ప్రదర్శనములతోనే గూడియుండుటయును, కాస్త్రమునకును
కళను. సంబంధము గలపుట కట్టిప్రయత్నము గావించబడ
కుండుటయును, సంగీతకళలయం దనుభవము గలవారందరకును
దెలిసిన విషయమే. కాస్త్రము నకు సంగీతంబిం చిన
చర్చ లేన్ని సలు ప బ డిన పు టి కి ని,
అందు గావించబడిన మూలమును కార్యమూలమున బెట్టుటకు
సంగీత కళయం దనుభవముగలవారు ప్రయత్నించినచోగాని,
ప్రస్తుత పరిస్థితులు మారజాలవు. ఇట్టిప్రయత్నము నిజముగా
గతసంవత్సర అఖిలభారత సంగీతమహాసభచే గావించ
బడెను. కాని, అప్పటి పరిస్థితులబట్టి తగినంత జయము
చేయలేదు. ఎట్లయినను, సంగీత కళ ను పు న రు ధ
రించుటకు ప్రారంభింపబడిన యీ నూతనోద్యమము సంగీతవిద్య
వృద్ధిచే పోషించబడి యీసంవత్సర మహాసభయందు సంపూర్ణ
విజయము గాంచగలిగెను.

మనము గవనింపవలసిన మొదటి విషయ మేమనగా,
కార్యక్రమముంతయు నొక క్రమపద్ధతివిధాన ననుసరింపబడెను.
జన సమ్యక్తము లేకుండ ప్రదర్శనములు జరుపబడెను.
సుప్రసిద్ధ సంగీత విద్వాంసులందరు నొక్క వేదికపై గూర్చుండి
సంగీతకాస్త్రమునకును కళకును సంబంధించిన ముఖ్య సమస్య
లను చర్చించిరి. దీని ఫలితముగా నెక్కునూతన యభిప్రాయ
ములు బయలుపడెదలసినవి. అన్ని విషయములందును నిశ్చితాభి
ప్రాయమునకు వచ్చుటకు విద్వాంసులకు సాధ్యపడకుండెను.
అనేక విషయములు పూర్తిగా పరిశోధించ బ డు టు కు
గాను నెట్లొకమిట్టిని నియమింపబడెను. నిర్మలమును వాతావర
ణ మేర్పడెను. పరిశోధనమార్గములు స్పష్టపడెను. ఇందుకు
దృష్టాంతముగా రాగలక్షణములగుర్చి చర్చింపబడినపుడు శృంగుల
సంఖ్య మొట్టమొదట నిర్ణయింపబడినవలసిన యవసరమును పూ
ర్వాచార పరాయణులగు విద్వాంసులు
గూడ గుర్తించి ప క తీ ర ద య్యె ను.
స్వరములు, శృంగులు, మేళకర్తలు, వీనికిగల సంబంధము
గుర్చి అభిప్రాయము లంతకంతకు లేటపడెను. మొత్తముమీద
కార్యక్రమ మంతటనుగూడ కేవలము పాండిత్యముగుర్చి వాగ్వి
వాదములు సలుపబడుటకు మారుగా నిజమును పరిశోధనాబుద్ధి
ప్రబలెను. సంగీతవిద్వాంససంగ్రహముగుర్చియు, సంగీత
ప్రదర్శనముల సంగ్రహముగుర్చియు, గూడ చర్చలు చాల
వరకు సలుపబడెను. అనేక నూతనమార్గములు సూచింపబడెను.
ఈవిధముగా సుప్రసిద్ధ సంగీతవిద్వాంసులచే పూర్తిగా విచారిం
పబడి ప్రకటింపబడిన యభిప్రాయముల ననుసరించి మద్రాసు
వి శ్వ వి ద్యా ల య ము సంగీత వి ద్యా ప్ర జా
లి క ను ర యా రు చే య ప చ్చు ను. మొత్తముమీద
యీ సంగీతమహాసభ సంగీత ప్రపంచములో గొప్ప కదలిక పు
ట్టినవి గలిగినవి. ఇకమీదటినుండి సంగీతము విషయమున అ
శ్రద్ధ జూపుటకును, అన్వేషముకు భావములు గలిగియుండుట
కును, విలువలేదని సంగీత ప్రయుక్తలెల్లరకు గుర్తింపగలిగిరి.

ఇ. కృష్ణన్

ముసలి వారైనను యౌవన వంతులుగా జేయును
కలవ బడిన వీర్యమును గట్టి పరచును. ఎక్కువ నేపు
బలమును కలగజేసి సంసారసౌఖ్యమునకు అవకాశమిచ్చును.
తగినంతకు లేజన్ను కలగజేయును. ఎటువంటి శుభసంబంధ
మైన బాధ్యములైనను జేరజాలవు. 1 గంటలో పిటి అద్భుత
కర్తృవశవచి అనందమును కలగజేసి స్త్రీ పురుషులను తనివి
జొందించును. తెరగించిటికి, రసవిషగంధకాదులు కలియలేదు.
26 మాత్రము పీసా 2-0-0 60 మాత్రము పీసా రు 5-0-0.
ఆర్య వైద్య అశ్రమం.
హిందూ కేడి (గోదావరి)

విరాపురం తనబా దస్తావేజు దావా

రాజీనామా దాఖలయ్యెను
(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ సబ్ కోర్టు ఫైలు 2. ఎన్ 24/25 ఆదలకుల
పై చిల్లరకు 25ఖా దస్తావేజు దావా నేటికి సమాప్తిజేయెను
సమారు రెండు సంవత్సరములనుండి విచారణ జరుగుచున్న
వాది (విరాపురం మహారాజుగారు) తరపున సాక్ష్యము ముగింప
జేయినతర్వాత ప్రతివాదులతరపు సాక్ష్యము ప్రారంభింపబోవు
సమయమున రాజీ కుదించెను. వాదియును రెండవ ప్రతివాది (శ్రీ
రాజారావు రామాయమ్మారావు బహద్దరుగారు)ను నేటి మధ్యా
హ్నము (ఏప్రిల్ 12-వ తేదీ) కోర్టులో రాజీనామా దాఖలు
చేసిరి. మొదటి ప్రతివాది శ్రీ రాజారావు చల్లా యమ్మారావు
బహద్దరుగారి) ని ఆమోహగల యాస్తులను వాది విడచివేయవలె
ననియు, దస్తావేజు బాకీయవత్తు సంపూర్ణముగా వదలేటందు
కున్న రెండు సంవత్సరములలోగా రెండవ ప్రతివాది వాదికి
నాలుగు లక్షల రూపాయలు యిచ్చేటందుకున్న నిర్ణయము.
ఒకవేళ వాది రెండవ మూరుని రెండవ ప్రతివాది పెంచుకొనుట
కల్గినచో నదరు దత్తపుత్రునకు అతని యనుభవమునకు
పూరాడిక్రి వాది యియ్యవలసి యున్నది. రెండవ ప్రతివాది పెం
చుకొన్నను పెంచుకొనకపోయినను నాలుగులక్షలు మాత్రము
రెండేండ్ల చివరలో యిచ్చుకోవలసియున్నది. ఖర్చులు ఎవరిది
వారు భరించుకొనవలెను.

వాదితరపున మ-రా-శ్రీ ములుకుట్ల అచ్చుత రామయ్య
కేటూరి కృష్ణబ్రహ్మం బి.ఏ.బి. ఎల్. గార్లును ప్రతివాదితరపు
న మ-రా-శ్రీ పుష్పలూరి భీమశంకరకామ్రో బి.ఏ.బి. ఎల్.
గరిమెళ్ల సీతారామయ్య బి. ఏ. కొమండూరి శతకాపాచారి
ఎం. ఏ. బి. ఎల్. గార్లును నుండిరి.

ఉభయకక్షలకును రాజీకుదిర్చి రెండు ఎట్టేటకును మై
త్రికుదిర్చి ఎక్కువ శ్రమదీసికొనిన శ్రీరావు నరసింహారావు
గారును శ్రీ పుష్పలూరి భీమశంకరకామ్రోగారును అభినందనీ
యులని ఎరిగినవారు చెప్పుదురు.

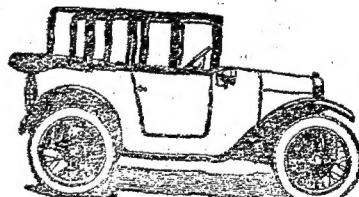
పందలపాక బనియనులు

కాళికట్టు, బెంగళూరు, నేలము మాదిరి అన్ని రకములు
బనియనులు మేము పందలపాక, మధురమిల్లుల నూలుతో
తయారుచేసి విక్రయించుచున్నాము. తక్కువధరలు, ఎక్కువ
మన్నిక. వాడిమాడుడు 0-2-0 బిళ్లల సంపురానికి కాంపిల్లు
పంపుదుము. ఏజన్సీ దరఖాస్తులు అంగీకరింపబడును.

ది ఇస్లామియా హౌస్ డైరీ వర్క్స్

నెం58

పందలపాక, తూర్పుగోదావరి.

BABY AUSTIN 7 H.P.

ఆస్టిన్ 7 హెచ్.పి.

ఈకారు మోటారు-సైకిల్ సైకిల్ కారు ధర
కంటెను స్వల్పముగా పెంచు ధర గలది,
ఒక సైకిల్ పెడనందు 4000 పీలుగలదు,
గంట 1-కి 45 మైళ్ల వేగములో ప్రయాణ
మొనర్చును,
నిట్రమైన దిగుడులందు ఎక్క-గలదు,
ఒక గాలను పెట్రోలుకు 55 మైళ్ల దూరము
ప్రయాణ మొనర్చగలదు,
ప్రయాణపు ఖర్చులు మిక్కిలి తక్కువ,
ప్రతివిషయమునందును తృప్తిని గలిగించినది.

మంచి సుగుణములలో ఇవికొన్ని
ఆస్టిన్ 7 నందు గలదు.
ధరలు రు. 2300 నుండి గలదు.

The South Indian Motor Co.,
MOUNT ROAD, MADRAS.

నిత్యాను సంధానము

సంపూర్ణాంధ్ర ప్రతిపద టీకా తాత్పర్య సహితము

వ్యాఖ్యానము:— శ్రీమాన్ రాయశేఖర శ్రీనివాసరామానుజు నూరిగారు.

దివ్యసంబంధములు నుండి పూర్వార్థావస్థలు క్రోడీకరించి నిత్యాను సంధానము చేసిన నొక గ్రంథమును వెలువరించిరి. ఇందు నిత్యాను సంధానమేకాక శ్రీయంత్యాది తిరునాళ్ల త్రాదివిశేష దినములనుండు ఆనుసంధింప దగిన నాలాయిర గ్రంథమునందలి తిరువాయిమొగ్గి తిరుమొగ్గిలును మరికొన్ని యితర తిరుప్రబంధములును ఇందు చేయున్నవి.

డిమ్మిపైజా పుటలు 760 పెరు. 4-0-0.

ఈ గ్రంథము దొరకుగొట్టుక, వె. కూరతైళ్ళారయ్య, కే. వి. కృష్ణముద్రాక్షరశాల, 4/5 ధర్మరాజుల గుడి రెండవ సందు, మింటుబిల్డింగు పోస్టు, మద్రాసు.

ఆంధ్రనాయకుల లేఖనీ చిత్రములు

శ్రీయుత కె. ఈశ్వరదత్తుగారి గ్రంథము

శ్రీయుత శ్రీనివాస అయ్యంగారి తొలి పలుకు

మద్రాసు, ఏప్రిల్ 18:— శ్రీయుత వి. రాజగోపాలాచారిగారు వి. ఏ. వి. యల్. ఎస్. సి. యెట్టు ఎడిటరు "త్రినేత్రీ" (2/9 ఆదిముత్త అచారీమేష్ట్రీవీధి, టిప్పికేను) యీవిధముగా వ్రాయుచున్నారు:—

శ్రీయుత కె. ఈశ్వరదత్తుగారి "స్మార్త్య ఆంధ్రపూర్ణము" అను ఆంధ్రనాయకుల లేఖనీచిత్రముల గ్రంథమునకు శ్రీయుత ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు తొలిపలుకు వ్రాసియుండిరి. ఈ గ్రంథము 10 వేదీని అనగా తెలుగుసంస్కృతాది నాడు వెలువడునని "ఆంధ్రప్రతిక" ద్వారా ఆంధ్రలోకమునకు తెలియబరచితిమి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు ఎస్కెంట్ల విషయమై డిల్లీలో ఉండియుండుటచేతను, వారిని వ్రాయుమని కోరిన తొలుపలుకు ఆయ్యంగారు మద్రాసు జేరినతరువాత, అనగా నిన్నటి దినమున, మాకు జేరుటచేరను, గ్రంథము వెలువడుట ఆలస్యము అయినందుకు పాపము తుదింతురుగాక. ఆలస్యకారణము యిప్పుడు తొలగినది కనుక గ్రంథము వెలువే వెలువడును. అయ్యంగారు వ్రాసినదీక్షింది తొలిపలుకు:—

తొలి పలుకు

"ప్రధానమైన సమకాలీనులగుగూర్చి యెప్పుడును భేదాభిప్రాయము లుండుతీరునకుకనుక వారిని సమర్థముగ చిత్రించుటకు ప్రయత్నించుటలో కష్టమును ప్రమాదమును కలవు. ఇంకను స్త్రోత్రపాఠములపై నాదరమును విమర్శనలన్న విచారమును, ప్రబలముగ నున్న హిందూదేశమున, నట్టికార్యము అన్యదేశములలోకంటె ముఖ్యతకలుగును. ఆంధ్రనాయకులగుగూర్చి తాను రచించిన లేఖనీ చిత్రములలో ఈశ్వరదత్తుగారు సులభసాధ్యముకానట్టిదియు, మంచి పరిష్కారజ్ఞానమును చేర్చుచు చూపవలసినట్టిదియునైన యొక పెద్దపనికి పూనుకొనిరి. ఆయన పదనంధనము బిగువుగను సముచితముగను ఉన్నది. ఆయనకైతె నననలూడును పటుత్వము కలిగియున్నది. ఆయన రచనా పద్ధతిలో చురుకయినబుద్ధియు సునిశితమైన చురుకైతియు గోచరించును. నేను ఆనందముగ నొకగంట గడపితిని. ఇతరులు కూడ నట్లే చేయుట నాకిష్టము.

ఈనెలలోపుగానే

మాకు చేరునట్లుగా రు 2-0-0 పంపుచో తెనుగు లిపిలో తెనుగర్థములతోనున్న మా ఆరుసంస్కృత పుస్తకములను పంపిస్తాము. ఈ పుస్తకములు నిల్లులుకూడ నుడువగలవు. రెండు రూపాయల పంపువారికి మాత్రమే బహుమతిగా నూరేండ్లు జీవించు మార్గము అనుపుస్తకముకూడ పంపబడును. పేదలైనచో రు 1-8-0 మాత్రము పంపిన, పై సంస్కృత పుస్తకములను పంపెదము.

శ్రీకృష్ణసంస్కృత గ్రంథమాల, పెద్దాపురము

ది ఆంధ్రబ్యాంకు, లిమిటెడ్., బందరు, మచిలీపట్టణము.

మూలధనము రు. 10,00,000
జారీ చేయబడినటువంటిన్చి, వసూలు చేయబడినటువంటిన్చి, మూలధనము. 1,00,000
సీజన్ డిపాజిట్లకు ప్రత్యేక పురోగతిపంపబడును. కరెంటు అకౌంట్లకు రోజు వారీ నిలువనూ ప్రస్తుతకు వడ్డీ యవ్వబడును.
అన్ని విధములైన బ్యాంకింగు వ్యాపారముచేయబడును, వివరములకు బ్యాంకు పేర వ్రాసిన బహుళగళము.
గజ్జల శ్రీరామమూర్తి, భో. పట్టాభి నీతారామయ్య, డైరెక్టరు మేజిస్ట్రేటు. కాగడపర్తి.

స్వధర్మప్రకాశిని ప్రతికా సంపాదకులచే సంకలిత మయి
శ్రీ శృంగేర్యాది మత త్రయ జగద్గురువులచే ప్రశంసించబడి
200 రూపాయల బహుమాన మందిన మత గ్రంథ మగు

నిత్యతైత్తిరీయ స్మార్తబ్రాహ్మణ నిత్యకర్తాష్టకము.

డా.డా.పు 8 వేల గ్రంథములు నెలవయినవి

ఈ గ్రంథమునందుగల విశేషము ఏమి యందురా?

1. ఇందుగల ప్రతిపదప్రమాణము శ్లోకమునకు విశాలరద్యాభాష్యము; నడనంది వ్రాయబడిన ప్రతిపద టీకా తాత్పర్యములు, స్వరములు గలవు. 2. ధ్యానశ్లోకానసారము రంగులతో చిత్రించబడిన గాయత్రీదేవతావర్ణము గలదు. 3. స్నాన సంధ్యావందనాది 8 నిత్యకర్మలకు స్థానీహికాది డా.డా.పు 40 విషయములకు సంబంధించిన ధర్మకాస్త్రశ్లోకములు సతాత్పర్యముగ గలవు.

గ్రంథపీఠికయందు గల విషయములు.

1. వేదకాస్త్ర విహితకర్మలు, వాదయాజ్ఞ్యకర్త. 2. వేదకాస్త్రములు లోకమునందు వ్యాపించినరీతి. 3. కాలవశముచేత జనులయందు చేర్చిన మండ్యము, తొందరతోపాటు. 4. క్విజా అవశ్యమందరింకవలసిన 48 సంస్కారములు, తద్వివరణము. 5. నిత్యకర్మలు 6 అని ఉండగా "నిత్యకర్తాష్టక"మని పేరుపెట్టబడు పాఠము. 6. ఋగాది 4 వేదములు, తద్వ్యాఖ్యానములు మున్నగువాని వివరణము. 7. మండంగములు, తద్వివరణము. 8. ఆచమనములు, శ్రుతి, స్మృతి, పురాణాచమనములని మూడో లేక నాలుగో? 9. ప్రాణి; మధ్యాహ్న, సాయం సంధ్యావందన క్రయచరణవిధానము. 10. గాయత్రీదేవతను ఎన్ని వర్ణములకు లెక్కలెట్లు చేయవలయునని నిర్ణయము. 11. మార్గమధ్యమందు జలాద్యభావమున్నచు సంధ్యావందనము చేయవలసినరీతి. 12. సంధ్యాకాలాత్మికములైనపుడు చేయవలసిన ప్రాయశ్చిత్తాష్టవిధి విచారము. తద్వివరణమునందు కృష్ణపంచదితభాష్యమున గల ప్రమాణాల్లోకార్థవిచారము. 13. గాయత్రీఉత్తరములు 28 వా! లేక 24 వా! అనుచర్చ. 14. స్మార్తమతమునకు శేష త్రిపుండ్రము ధరించవలయునా? ఊర్ధ్వపుండ్రము ధరించవలయునా? లేక ఊర్ధ్వపుండ్ర త్రిపుండ్రములు ధరించవలయునా యని చర్చించి స్పృశితత్వమహోదధి, శంకరనిజయాది గ్రంథాధారములవలన రెంటివికూడ ధరించివలయునని నిర్ణయించుట. 15. సాయంకాలం రోహిణిసమయమున్న. అమాంతిద్యయ విచారము. 16. 18. సూర్యుడంద్రగ్రహులు, సమన్వహోమ, వక్ష. హోమములవిధి. 19. 1, 2, 3, స్థానీహికములు అతిక్రమించినపుడు చేయవలసిన స్థానీహిక విధి. 20. ధార్యోపాసనము ఉంచక క్రితేనీవారలు చేయవలసిన సమధారోపనాది విధులు. 21. యజమానలది బహుళా బుద్ధిగ్గులు, పుత్రులు సోదరులు మున్నగువారలకూడ హోమాదికము చేయవలయునని నిర్ణయము. 22. ఉత్తమ, ఉత్తమమిది స్నానభేదములు. 23. రోగాద్యావత్కాలములందు చేయవలసిన గౌరవాన్ని వాదివిధులు. 24. బ్రహ్మయజ్ఞ మన శమి? యని విచారము. 25. వేదతార్కనమునందు పంచాయతనపూజాశ్లోక. 26. వైశ్వదేవ పంచయజ్ఞాంగ బ్రహ్మయజ్ఞ విచారము. 27. వైశ్వదేవయజ్ఞధరణ, ఉభయవైశ్వదేవ, చిత్రస ప్రబలి, ఎగైరా.

నిత్యకర్తాష్టక గ్రంథమునందు గల విషయములు.

1. స్నానవిధి; 2. ప్రతి స్పృశి పురాణాచమనవిధి; 3. ప్రాణాయామనివరణము; 4. అష్టావత్యారంశేత్సంస్కార వివరణము; 5. సంకల్పవివరణము; 6. తిథి, వార, వక్షత్ర, సంవత్సర, యోగ, కరణ, మాసవివరణము; 7. గాయత్రీ జపనిర్ణయద్వయేకవిషయములు; 8-11. వస్త్రము, ఊర్ధ్వపుండ్ర, భస్మ, యజ్ఞోపవీతధారణవిధులు; 12. సమన్వస్నానవిధి; 13. ప్రాణ సంధ్యావందనము; 14. జపప్రకరణము; 15. బ్రహ్మచారిలకు అగ్నికార్యము; 16. గృహములకు జాహినిము; 17-28. ప్రాయశ్చిత్తాపన, సమధారోపణ, సమధాధార, సమన్వహోమ, వక్షహోమ, మాత్య, చంద్ర గ్రహావహోమములు; 21. బ్రహ్మయజ్ఞము; 25. నిత్యకర్తాష్టకము; 26. బోధావహుత్రోక్త దేవతార్చనము; 27. పుణ్యమునకు విధాన దేవతార్చనము; 28, 29. శంఖ, సాలగ్రామ తీర్థప్రారోపణము; 30-35. శివ, కృష్ణ, నూర్య, గణపతి, గౌరీ, శ్రీరామ, ఆష్టోత్తరశతనామములు; 36. వైశ్వదేవసంక్రమణము; 37. నిత్యవైశ్వదేవవిధి; 38. వైశ్వదేవలి నిత్యపర్యవ్రాజము; 39. తీర్థ వివరణము; 40. విభురవైశ్వదేవము; 41. సుధర్మానము; 42. నూర్య: సుసాగ్రవిధి; 43. ఋగ్వేదము మహాసాగ్రమంత్రపాఠము; 44. నూర్యోపస్థానము; 45. అర్చితాష్టకము; 46. భోజనవిధి; 47. స్థానీహికవిధి; 48. స్థానీహిక పరీక్షాంగ ప్రాయశ్చిత్తము; 49. అతిథిపూజ; 50. గోగ్రాసవిధి ఎగైరా.

స్వధర్మప్రకాశిని, 82 పూనమల్లి హైరోడ్డు, బృందావనం, కీలుపాకుపోస్టు, మదరాసు-అని వ్రాసేది.

మహర్షిదేవేంద్ర నాథ తాకూర్ గారి స్వయంచంద్రిము

(గ్రంథకర్త:—మొక్కసాటి కామమూర్తి కాకు)
ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా నడువవలసినది. 214 పేజీలు } ధర్మము 28
నిడుకొనిపోయెడు ధర్మములు కాగితములు } పోస్టు ఖర్చులుప్రత్యేకము.
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము } అంధప్రతికాకాద్యాలయము, 7, తంబు రెడ్డిపేటి, మద్రాసు.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(15-4-29)

నీమజుల దినుసులు

ఇరువది గజముల పీస్ ధరలు	రు.అ.పై
కొరికంముల్లు—22 X 22 ముంగిసమార్కు—(బి)	8-9-0
సరాసరికము	7-9-0
కొరికంముల్లు—22 X 92 "మోటారు పైకిలు" (బి) రు	8-2-0
తెలుపుముల్లు—1703 (నెట్) రు	12-5-0
రు 12-4-0 ఎఫ్. ఎఫ్. 78, రు 8-2-0 88/888	
రు 11-12-0; 1702 రు 11-0-0 9041 (నెట్)	
రు 10-6-0, 30 (నెట్) రు 8-4-0 వైట్ వర్మింగులు	
బి. బి. బి. రు 15-4-0 సి. 40000 రు 21-0-0	
గేముల్లు—53" "క్వీన్స్ మార్కు" 2424 రు 12-8-0; 2222	
రు 11-4-0; బంగారు దుప్పి 22 X 22 (బి) రు 8-4-0;	
సామాన్యరకం రు 7-4-0	

నూలు

40 నెంబరు (నీమ 5 పా కట్టులు)—ట్రాక్ రు 5-12-0	
చలువ (కొంగ) రు 7-3-0; చలువ ("ఎనిటిక్స్-టో") రు 6-13-6	
చలువ (నాగకన్యక) రు 6-14-0 చలువ (గుస్తీ) రు 6-14-0 చలువ	
(గ్రెడ్జెండా) రు పచ్చగుర్రము (ఎర్ర) రు 7-8-0	

40 జపాక్ (పదిపానులకట్టు) అయిదు నక్షత్రములు	
కలక్ బాత్ రు 11-13-6	

60 నీమ (5 పానులకట్టులు)—అడకతైర రు 14-12-0	
టి. (ఎర్ర) "పాపేలుతల" మార్కు రు 11-10-0	
రాట్టుము (ఎర్ర) రు 11-0-0; రుదుకారము రు 8-12-6; ఎద్దు	
గడియారము రు 7-8-0; కంగారూ మార్కు రు	

హబ్బుజులు	రు 8-11-0
గడ్డిబండి మార్కు	రు 8-12-6
పెన్నిల్లు	రు 8-7-0
సిరాబుడి	రు 8-7-0
తెల్ల "కంగారు"	10-6-0
ఇండియా బ్రిటానియా మార్కు తెల్ల రు	10-4-0
ఇత్తడిరేకులు—(డిట్ మేస్) రు 280	
డిట్ (హూసాదుర్) రు 275	
రాగిరేకు రు 330.	

సిమెంటుపీపా వెల:-

గిల్-పేమ్ ("చెయ్యి") రు 11-0-0	
జర్మన్ "స్టాక్" రు 9-8-0 జర్మన్ "టవర్" రు 9-8-0	

చక్కెరములు యొక్క ధర:-

బావా "రెజి" రు 25-9-0 ఏప్రిల్ రు 26-12-0	
మే రు 25-12-0.	

వేరుసెనగ నూనె

పీపాలలో రు 99.	
----------------	--

ఆముదము

(మిల్ డెలివరీ) రు 100.	
------------------------	--

పదునుచేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు

ఆవుతోలు (7 టు-9) "ఆఫ్ కంట్రిస్" రు 0-13-6 టు 0-15-9	
" (తేలిక) " రు 1-1-4 టు 1-1-7	
" (7-9) బెంగుళూర్ రు 0-14-6 టు 0-15-9	
" (తేలిక) " రు 1-1-6 టు 1-2-0	
" 6 1/2 టు 8 1/2 బెజనాగల్ రు 0-14-3 టు 1-0-0	
" (6 1/2 టు 7 1/2) విజయనగరము రు 0-14-9 టు 1-1-3	
" (7 టు 7 1/2) ఏలూరు రు 0-15-0 టు 0-15-3	
గేడతోలు రు 0-10-0 టు 0-10-3	
గేడమాడతోలు రు 1-2-6 టు 1-3-0	
ఆవుమాడతోలు రు 1-12-0 టు 1-13-0	

అభివృద్ధి

అతిమాత్రము, మధుమేహమునకు ప్రత్యేకయోగము. తగ్గింపుధర, రు 1-కి రు 2-కి. గణపయ్యోస్ సాహ్య వాతన్ వాగ్మిదుడు.

చరకాశ్రమం - (నూజవీడు కృష్ణ)

జాతీయవాసర సభలు

రాయపురమందు ప్రచారము

సత్యాగ్రహవాసరసందర్శమున శుక్రవారము సాయంత్రము రాయపురం అంకాశమ్మా కోవిలయెదుట శ్రీ గద్దె రంగయ్య నాయుడుగారి అధ్యక్షతన పౌరసభ గావింపబడెను. అధ్యక్షులు శ్రీ రంగయ్య నాయుడుగారు శ్రీ మహాలింగయ్య గారును పంజాబువధలు, మద్యపాననిషేధము, ఖద్దరు ఉద్యమము, స్వరాజ్య సంరంభములగుర్చి ఉపన్యసించిరి.

శ్రీ రంగయ్యనాయుడుగారు తమిళ భాషయందు మాట్లాడుచు పంజాబు దురంతములను సంగ్రహముగ వివరించిరి. జలియన్ వాలా బాగునందు సమావేశమయిన నిరపరాధులను, నిస్సహాయులు నగు స్త్రీపురుషులను హత్యపరచుచుండగ డయ్యరునేనాని వధించిన విషాదోదంతమును వివరించి నిరపరాధుల యారక్తపాతమే దేశీయులహృదయములను ప్రజ్వలంపజేసెననిరి. పంజాబువధలందు హిందూమహమ్మదీయు లభయనంభుములవారును వికమత్యము కలిగియుండి రనిరి. చాల టు చట్టము యొక్క నిర్బంధవిధానమును తెలియజెప్పి ట్టి నిర్బంధకాసములు దేశీయుల యసంతృప్తిని మరింత బలపరచునేగాని జాతీయోద్యమమును అణచివేయజాలనని పల్కిరి. పిదప అధ్యక్షులు మద్యపానమువలని చెడుగులగుర్చి మాట్లాడుచు పానమువలన ఆర్థిక, మానసిక, కారీరక, నైతికసంపదలన్నియును నశించుననియు, మద్యమువలన ప్రభుత్వమునకు కోట్లకొలది ఆదాయము పోవుచున్నదనియు, దినమున కొకపూట యైనను తిన తిండి లేని పేదజనులకు త్రాగుడు మహాస్థదాయకమనియు, విదేశీయ మద్యములకై కోట్లకొలది ద్రవ్యము వెచ్చింపబడుచున్నదనియు, కావున మద్యనిషేధమునకు గడంగుదని హెచ్చరించిరి. భారత ప్రజానీకమునకెల్ల కామక్షేమవయిన దగు ఖద్దరు పరిశ్రమను ప్రోత్సహింపవలెననియు, పేదవారు, ధనికులను భేద మెంతమాత్రమును లేక ఎల్లరును విభే

వస్త్రముల త్యజించి సంపూర్ణముగ ఖద్దరునే ధరింపవలెనని పల్కిరి.

శ్రీ మహాలింగయ్యగారు పిదప మాట్లాడుచు త్రాగుడు వలని చెడుగులను వివరించి మనుజుని మానమును ధనమును గోల్పోజేసి ఇహపరదూరునిగ నొనర్చు మద్యపానమును మానవలసినదనియు లోకోత్తరుడగు గాంధీ మహాత్ముని యాదేశానుసారము ఖద్దరు ధరించి స్వరాజ సిద్ధికి తోడ్పడుదనియు కోరిరి. పిదప సభ ముగింపబడెను.

వారంటు తెచ్చిన కోర్టుఉద్యోగులను తుపాకులతో కాల్చిచంపుట

పాట్నా, ఏప్రిలు 12:—పాట్నా వాస్తవ్యుడగు అనంతసాహు అనువతనిపై డిక్రీ అమలుజరుపుటకు కోర్టు జమానతో నాజరు ఆఫీసు యింటికి వచ్చెను. అనంతసాహు వారిని చూచి ఉద్రేకపరచుడై తుపాకీతో వారిని కాల్చి మొదలిడెను. కోర్టు జమాను మరణించెను. నాజరు తప్పించుకొని పారిపోయెను. తన్ను సమీపించువారి నందరిని కొట్టెదనని సాహు కేకులువేయుచు వీధులలో తుపాకీపట్టుకొని తిరుగుచుండెను. మేజిస్ట్రేటు పోలీసు అసిస్టెంటునూపరిం పెండెంటు వచ్చి ఎక్కువకష్టముచే అతనిని బంధించిరి. (అ.ప్రె.)

రామమోహన పార్క్ సి, బెజవాడ

సిద్ధమకరద్యజము వసంతకుసుమాకరము పూర్వ చంద్రోదయము మొదలగు ఔషధరాజములు శతపుత్రాభిషేకము మొదలగు భిక్షములు చ్యవన ప్రాసమొదలగు లేహ్యములు చూర్ణములు అగ్నివ్రములు సిద్ధముగా నున్నవి. నిరుపేదలకు సయితము ములభముగా నుండుటలు ధరలు తగ్గించవడినవి. శ్రేష్టముగు శుద్ధగోమూత్ర శిలాజిత్తు తులం 1. కి రూ 1.0-0 కేటలాగు కోరువారికి ఉచితము

తరుణము మించిపోకమునుచే మీతలవెండ్రుకలగురించి తగుశ్రద్ధ వహింపుడు.

వెండ్రుకలు దువ్వెంతో ఊడివచ్చునంతవరకు ఆలసింపకుడు వెండ్రుకలు చెడిపోవుటకు అది అంత్యదశ యని గ్రహింపుడు.

కామినియాఆయిల్ రిజిస్టర్డ్ సు నేటినుండియే వాడుటారంభింపుడు.

తలవెండ్రుకల బాధలన్నింటికి

దివ్యామృతము

వెండ్రుకలను కాంతివిహీనముగాను, చిట్టిపోవుట విరుగుగా నుండుటనుండి రక్షించి పట్టుచున్నవలె, తుమ్మెదరక్కలవలె నిగనిగలాడించును. ఈసులభపద్ధతిని నేడే పరీక్షింపుడు. మీవెండ్రుకలెంత త్వరలో అందముగా పెరుగునో, తలకు చల్లదనమును గలిగించు గనో మనింపుడు. కామినియాఆయిల్ మీవెండ్రుకలకు నెట్లు ఆధిక్యము గలుగజేయునో గుర్తించుడు. ప్రతిపట్టణములోను, పల్లెలోను, దుకాణాదారలందరివద్దను, పరిమళద్రవ్యము లమ్మునారలందరివద్దను దొరకును. మీయూరివర్తకులయొద్ద కొనునప్పుడు, కామినియాఆయిల్ అని చూచి మరి కొనుడు.

సీసా 1-కి వెల రు 1-0-0; పోస్టేజి 0-6-0 ప్రత్యేకం. సీసాలు 3-కి రు 2-10-0; పోస్టేజి అ 0-12-0.

ఓటో దిల్ బహారు (రిజిస్టర్డ్) కొనుట ముఖ్యము.

మీదుడులమీదగాని, జేబు రుమాలుమీదగాని రెండుమూడు చుక్కలు ఆటోదిల్ బహారు చల్లిన వెంటనే మిక్కిలి మనోహరమైనట్టి మల్లె, డైజీపువ్వుల పరిమళములను, వెనజల్లి నట్టినట్లును. వెండి సయములందు బంధువులందరిని సంతోషపరచుటకు, ఆటోదిల్ బహారు తప్ప మరెద్దియు కానరాదు. నేడే ఒకసీసాను కొని, దాని అద్భుతపరిమళము లనుభవింపుడు.

1/2 పౌన్సు ఓటోదిల్ బహారు	రు. 2-0-0
1/4 " "	" 1-4-0
1 డ్రాము " "	" 0-12-0

నమూనాసీసా రెండణాల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన, పంపబడును.

సువాసన కార్డు 1-కి అణా 1

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

285, జమ్మామసీదు మార్కెటు, బొంబాయి. నెం. 2.

జలియన్వాలాబాగ్ స్మరణ

ప్రజలకర్తవ్యము

శ్రీమాన్ శ్రీనివాస అయ్యంగారి హెచ్చరిక

తిరువల్లిక్కేణి సముద్రతీరమున బహిరంగసభ.

మదరాసు, ఏప్రిల్ 15:—“పదివేలమందినాడు, జలియన్వాలాబాగ్ నందు ఎట్టి ఘోరకృత్యములు జరిగినో, అట్టి ఘోరకృత్యములే, మరియొక రూపమున నింకను జరుగుచున్నవి. అప్పుడు మనమెట్టి అమానుషముగ హింసానిరసదశయం దుంటిమో ఇంకను అట్టిసిద్ధియందున్నాము. ఆవిషయముల స్మరింపుడు. వివాదాస్య శృంఖలముల త్రెంపుకొనుటకు ప్రయత్నింపుడు” అని నుడువుచు, శ్రీమాన్ ఎన్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు 18 వ తేదీ శనివారమునాడు, జలియన్వాలాబాగ్ ఘోరముల సంస్మరణార్థము తిరువల్లిక్కేణి సముద్రతీరమున జరిగిన బహిరంగసభ కార్యక్రమమును నుద్ఘోషించిరి. సభాంతమున, విదేశవస్త్ర దహనము జరిగెను.

శ్రీమాన్ శ్రీనివాస అయ్యంగారు కార్యక్రమమును మొదలు నిటులనుడిచిరి:—“జలియన్వాలా బాగ్ ఘోరములు దెలియనివారుండరు. కడుపీనముగ మన దాస్యస్థితికిని, ఆత్మగౌరవహీనతకును అవి చిహ్నములు. వానిని, తద్వారా మనపతి తత్వమును స్మరించుకొని, మన కర్తవ్యములను మరియొకమారు జ్ఞప్తికిదెచ్చుకొనుటకుగా నీ జాతీయవాసర మేర్పరుపబడెను. ఇట్టి స్మారకచిహ్నములు, మనల నిద్రనుండి మేల్కొల్పి, స్వాతంత్ర్య సాధనావరాయణల నొనర్చునట. స్వతంత్రదేశముల యందు గూడ ఇట్టి స్మారక తీర్థములు ఉండును. స్వాతంత్ర్య సంపాదనకు వారొనర్చిన పోరాటమును స్మరింపజేయుటకుగా నవి యుపకరించును. మన దేశమునందుగూడ, మన విదేశీయ పరిపాలకు లిట్టి చిహ్నముల నిర్మించిరి. “బ్లాక్ హోల్ ఆఫ్ కలకత్తా భవనము” లక్కోలోను, ఆరాయందును ఇట్టి వెన్నియో గనిపించును. ఈ దేశమును జయించుటలో తాముగవ్వరచిన ధైర్య, సాహసములను స్మరించుకొనుటకుగాను వారు వినిని నిర్మించి పోషించుచున్నారు. అదేవిధముగ మనము ఏప్రిల్ 18 వ తేదీని, జనరలు డయ్యరు, జలియన్వాలాబాగ్ నందు, నిరపరాధులను, నిరాయుధులను అనాయకులను అగుభారతీయుల నెటుల ఖిరంగులతో ఎడతేసినదియును స్మరించుకొనుచుండవలెను. భారతీయులు బ్రిటిషుపరిపాలనను గోరుట లేదనియు, అక్కర లేదనినను నిరంకుశముగ నీ దేశమున పీకమువేసుకొని, కూర్చొని పరిపాలించుచున్నారనియును, జలియన్వాలాబాగ్ ఘోరములు స్పష్టపరచెను.

రాజప్రతినిధి యుపన్యాసము మొన్న జరిగినది. అది ఈ రోజున జరిగియున్న యెడల యెక్కువ ఉచితముగనుండెడిది. అయినను, అదిగూడ జాతీయవాదమునందే జరుగుటచే, కొంత నరకు తగియెనున్నది. జలియన్వాలాబాగ్ నందు దెట్టి క్రూర హింసావిధానము విజృంభించెనో అట్టి హింసావిధానమే ఇంకను సాగుచున్నదని, రాజప్రతినిధి యుపన్యాసము లేటెల్లె మొనర్చెను. ఈ హింసావిధాన మొకప్పుడు, జలియన్వాలాబాగ్ ఘోరములరూపమున నుండును. మరియొకప్పుడు నిర్బంధశాసనముల రూపముననుండును. మరియొకప్పుడు “ఆర్డినెన్సు” రూపముననుండును. ఇంకొకప్పుడు నైతిక శాసన రూపముననుండును. కాని ఏరూపముననున్న అది నిర్బంధ విధానమే. భారతీయులు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును సంపాదించువరకును, అదిసాగుచునేయుండును. ఒక్కొక్కప్పుడు చింతాక్రాంతుడైన ఆలోచించునపుడు, మనస్థితి, పదివేలమంది పూర్వముకంటె నిపుడెక్కువ అధ్వాన్నమయ్యెనని యోచించును. ఇదివరకుకంటె తీవ్రముగ విషమపరిస్థితు లేదుగ్గాను చున్నవి. ఈ యంధకారపటలము, భానోదయసమయము సమీపించుటకు చిహ్నముగావచ్చును.

ఈ దాస్యస్థితికి, మనము చేయవలసిన పనియేమి అని మనలో ప్రతివారును ప్రతిదినమును విత్కొంచుకొనుచుండవలెను. ప్రజలందరను కలసి స్వాతంత్ర్యపోరాటమును సాగించుటకు ఒక సంధియుండవలెను. ప్రజలందరను క్రమశిక్ష నలరరుచుకొని ఏకముఖముగనడచి, కలసి పనిచేయగలిగియుండవలెను. ఈ రెండును లేనిది, స్వరాజ్యము సాధింపగలుగు అసంభవము. భారతీయు

లందరను కలసి పనిచేయుటకు జాతీయమహాసభకంటె, మరియొకసంస్థ యుండజాలదు. ప్రతిభారతీయుడును ఈ సంస్థ యందుజేరి, బలపరుపవలెను.

ప్రతి భారతీయుడును నిర్వర్తింపవలసిన రెండవధర్మము తమ విదేశీయ దుస్తులను వస్త్రములను త్యజించుట. ప్రతిభారతీయుడును, స్వదేశవస్త్రములను, ఖద్దరునుమాత్రమే ధరించుట తమ మతధర్మముగ పరిగణింపవలెను. ఈ విషయము ఇదివరకే ప్రతివారును తెలిసికొనవలసినది. ఇంకను ఈ విషయమును బోధించుట అపునరమా యని ఆశ్చర్యముగలుగుచున్నది. పాపభూయిష్టముగ మన విదేశవస్త్రములు దహనసంస్కారమునకుమాత్రమే లోకమున్నవి. విదేశవస్త్రదహనము, ప్రజలలో స్వదేశవస్త్రపులవై నభిమానమును, దేశాభిమానమును ప్రేరేపించును. ఈ సంవత్సరాంతములోగా భారతీయులు విదేశవస్త్రములను పూర్తిగా బహిష్కరింపవలెను. ప్రతివారును కద్దరునే ధరించవలెను. ఈ విషయమున మనలో అన్ని పక్షములవారును ఏకీభవించి యున్నారు. స్వరాజ్యముకంటెనుగూడ భారతీయశీలితమునకు “స్వదేశీ” ఎక్కువ ప్రాజాధారము. స్వరాజ్యము గావలెనని అభిలషించు భారతీయులకు విదేశవస్త్రముల ధరించుటకెట్టి హక్కునులేదు. రాజకీయ స్వరాజ్యముకంటెగూడ, ఆర్థిక స్వరాజ్య మెక్కువ ముఖ్యమైనది. స్వదేశీవస్త్ర మవలంబించనిది మిక్కిలి స్వరాజ్యమును రాదు. అందుచే, శుష్కతరగములతో కాలము పుచ్చక ప్రతివారును స్వదేశీవస్త్ర మవలంబింపవలెను.

అస్పృశ్యతానివారణము, మద్యపానవిసర్జనములను గురించియు, నిర్మాకార్యక్రమమునందలి ఇతర అంశముల గురించియు గూడ ప్రబోధించిన పిమ్మట అధ్యక్షుడు, భారతీయులు ఆత్మవిశ్వాసమును, ధైర్యసాహసములను అభివృద్ధి చేసుకొనవలెనని నుడిచిరి. ఈ దాస్యమునుండి విముక్తి నందజాలమను వివాదమున కెప్పుడును తావియ్యరాదు. మన కెక్కి సామర్థ్యములయందు మనకు దృఢముగ నమ్మకముండవలెను. ఆత్మవిశ్వాసము, ధైర్య సాహసములు లేనివారేమియు చేయజాలరు. అవియున్న గాని, స్వాతంత్ర్య సాధనకు నూతనోపాయములనెవ్వరింపజాలరు. మన ప్రజల కెక్కి సామర్థ్యములయందును, ధైర్య సాహసములయందును, దేశాభిమానదీక్షయందును నాకు సంపూర్ణముగ విశ్వాసము గలదు. ప్రతి భారతీయుని యందును, అంతర్గతముగనున్న ఈ గుణముల ప్రజోధిత మొనర్చినయెడల, అద్భుతముగ కార్యముల సాధింపగలరు.

భారత శాసనసభ-ప్రభుత్వబూటకము

భారత శాసనసభయందు దిలీపజరిగిన విషయములగురించి అధ్యక్షుడు ప్రసంగించుచు, “కార్మికవివాదముల చట్టము” “ప్రజారక్షణ చట్టముకంటెనుగూడ చాల ఉపద్రవకరమైనదని నుడిచిరి. రెండవచట్టము విదేశీయులకుమాత్రమే వర్తించును. కార్మిక వివాదములచట్ట మటులగాక, మన దేశీయులకును, అందు ముఖ్యముగా కార్మికులకును, కార్మికులకు సహాయమొనర్చు చలమనారికి వర్తించును. సాధ్యమైనంతవరకు, కార్మికవివాదముల పరిష్కారచట్టమును రద్దుచేయుటకు ప్రయత్నింపని రాజకీయపక్షముండజాలదు. ఈసందర్భమున, ప్రజారక్షణచట్టమును చర్చింపఁబడెనని నిర్ణయించి, పట్టుకొని అధ్యక్షుడు దేశమున కొనర్చిన సేనను, భారతదేశము మరువజాలదు. వారిసేనను ప్రశంసించి వారికి చిక్కుగలిగించుట నాయభిప్రాయముగాను, పట్టుకొని రద్దయ్యవలసియందున్న నాల్గవత్సరములలోను, అతడు నిరారాధ్యముగ దేశమునకొనర్చిన సేనను, వర్ణింప సాధ్యముగాను. అతడొక్కడే యయ్యును అన్ని రాష్ట్రపక్షియముగ కృతనిశ్చయముతో ప్రజాహక్కులకొరకు, అసమాన ధైర్యసాహసములతో పోరాడినట్టిరుడు. ఎంతటి ప్రబలశక్తులు లేనను వారిని స్వాధీకరించి, కత్తిసామర్థ్యములను శంకింపజాలరు. మొన్న ఆర్థికచట్టమును తిరిగి భారత శాసనసభలోనికి దెచ్చుట అశాస్త్రీయమని నేనాక్షేపించితిని. నాయాక్షేపణ

బొంబాయి జ్యాయలరిమార్డు

అనలు సవరం బంగారుకు
అనలు రాళ్లుపెట్టిన నగలకు
ఉత్తరవాద మివ్వబడును.

88 నైనియస్పనాయకవిధి, సాకార్ షేల పి.టి.మద్రాసు.

సరియైనదనియే నాకిప్పటికిని దృఢముగనమ్మకము. సుప్రసిద్ధులగు ననేకమంది ఇతర న్యాయవాదులుగూడ నాయాక్షేపణ సరియైనదని చెప్పిరి. అయిననువారు మాతో ఏకీభవించక నాయాక్షేపణను నిరాకరించెను. వారి స్వతంత్ర ప్రవర్తనను, నిష్పాక్షిక భావమునకును ఇంతకంటె వేరొక్కనిదర్శన ముక్కురలేదు. ప్రజారక్షణచట్టమునందలి విషయములను మిరటుకమూర్ఖునిట్లుకంటె ఆరోపణలును ఒక్కటేయనియు కేసువిచారణలో నుండగ నడచుచట్టమును చర్చించుట అశాస్త్రీయమనియు ప్రతిఆంగ్లేయునకును దెలిసిన విషయమే. పట్టుకొనిరాకారముచే చట్టమును చర్చించుటకు అనుమతిని నిరాకరించుట యందాశ్చర్యములేదు. వారటుల నిరాకరింపని యెడల నది ఆశ్చర్యపడవలసిన విషయమే యగును. అశాస్త్రీయమని, శాసన సభాధ్యక్షుడు నిరాకరించిన చట్టమును-వెంటనే, ప్రజల యభిప్రాయమునకు ప్రతికూలముగ ఆర్డినెన్సు రూపమున అమలులోనికి దెచ్చుటకురాజప్రతినిధికిధికార మొసగిన ప్రభుత్వ నిర్మాణమొంత అద్భుతముగ నున్నదో జూడదని అధ్యక్షుడు నుడిచెను. రెండు వత్సరములనాడు రాజప్రతినిధిగారు భారత శాసన సభయందు చువనగనించుచు, శాసనమునందు స్పష్టముగ నొసగబడిన అధికారములనేగాక పార్లమెంటు సభ్యుల అధికారములనుగూడ అనుసరించి ఆచారముగ నొనర్చు వచ్చుననియు, ఆవిధముగ శాసనసభవారు తమ అధికారముల నభివృద్ధి చేసికొనవలెననియు, నుడిచెను. కాని ఆ సలహా ననుసరించి, అధ్యక్షుడు ప్రస్తుత నిబంధనల యందున్న అధికారముల నుపయోగించిన వెంటనే- నిబంధనల సవరించి, అట్టి అధికారము లేకుండ జేయుటకు ప్రయత్నించెదనని చెబెదించుట జూడ వారి ప్రకటన లన్నియు నెంత బూటకములో దెలియునని నుడిచిరి.

ఇతరులు

సత్తయూర్తిగారును, గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారును పిమ్మట మాట్లాడుచు, చెంగలట్టులో జరిగిన “ఆత్మగౌరవ మహాసభ తీర్మానముల ఖండించుచు” ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు పక్షవిజయముకొరకు ప్రతివారును నడుములు కట్టుకొని పనిచేయవలెనని హెచ్చరించిరి.

అధ్యక్షుడు ముగించుచు భారతశాసనసభలో వేయబడిన బాంబు యుదంతమును గురించి ప్రసంగించుచు బాంబులవేసినవారు నిజముగ విప్లవకారులు గారని శాసనసభ్యులలో చాలమంది అనుమానించు చున్నారనియు తత్సంబంధములగు విషయముల పరికించినయెడల వారి యనుమానముల కెక్కువ బలము గలుగుచున్నదనియు నుడిచిరి. ఏదీఎటులున్నను బాంబుదొర్లన్యము ఏదోకొందరు వ్యక్తులచే నొనర్చబడిన సేరము. అట్టిసేరములను సాధారణ న్యాయశాస్త్రము ప్రకారము శిక్షింపవచ్చును. అందు కెవ్వరును ఆక్షేపింపరు. కాని ఈషుషతో మరికొన్ని నిర్బంధశాసనముల గావింపజూచుట చాల ఆక్షేపణీయము. భారతీయులెవ్వరు నిందు కంగీకరింపజాలరు. భారతదేశమున జాతీయ మహాసభవారును స్వాతంత్ర్యసమితివారును గూడ దౌర్జన్య రహిత మార్గమున స్వరాజ్యాందోళన సాగింప నిశ్చయించుకొనిరి. అట్టిరీతి కాంగ్రెసునకును, ఈ దౌర్జన్యమునకును సంబంధముగలదని చెప్పజూచుట కేవలముహాస్యాస్పదము. ఏదోయొకముల నెవరో యొకరు దౌర్జన్యమొనర్చినంతమాత్రమున, స్వరాజ్యము నెరుకకు బోయెననిగాని, స్వరాజ్యపోరాటమును త్యగింపవలెననిగాని నుడువువారితో నేనేమాత్ర మేకీభవించజాలను. అట్లులేననో, ఇంతవికారముగ భతతఖండమున నెప్పుడో, ఎవరి సేరణమననో దౌర్జన్యములు బరుగుచునే యుండును. అమాత్రమున భారతీయులు స్వరాజ్యపు ఆశ వదులకొనవలసినదేనా?

అధ్యక్షుడు ముగించుచు, రాజప్రతినిధి, నెహ్రూనివేదికను నిరాకరించెనటు కీనిర్బంధ శాసనములకంటె ప్రబలనిదర్శనముండజాలదని నుడిచి, ప్రతివారును కాంగ్రెసునందుజేరి క్రమశిక్షణలో పని చేయవలసినదని హెచ్చరించిరి.

ఆంధ్రదేశమున మహాత్మునిసంచారము

దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారి ప్రకటనము

బెజవాడనగరాలు మద్యపానమును పరిత్యజించుటకు దీక్ష బూనుట

శిష్యమహాత్మునిసంచారమున సంచారము ముగిసినది. ఇప్పుడు తూర్పుకృష్ణామండలమున సంచారము జరుగుచున్నది. చాలమండలములనుండి నిర్ణయింపబడు సంచారకార్యక్రమపట్టిక లింకను రాలేదుగాన వానిని వెంటనే పంపనలెనని దేశభక్తుడు కోరుట.

శిష్యమహాత్మునిలో మొత్తమునసూలు రు. 20916-9-7 లు. వసూలైన నగలు 81, వాని ఖరీదు రు. 750 లు.

దేశభక్తుని ప్రకటనము

ఉదయమున 2½ గంటల కంటెను సాయం కాలము 3 గంటల కంటెను రోజుకు మొత్తము 5½ గంటల కంటె హెచ్చుగా యెవరును కార్యక్రమము నేర్పాటు చేయగూడదు.

“పట్టు కృష్ణాలో సంచారము ముగిసినది. తూర్పు కృష్ణాలో నిపుడు మహాత్ముడు సంచారము చేయుచున్నాడు. చాల మండలముల నుండి సంచార కార్యక్రమము లింకను వివరముగా నాకు చేరలేదు. వారు వానిని వెంటనే పంపగోరెదను. ఏనాడు గాని యెవరు గాని ఉదయమున 2½ గంటల కంటెను హెచ్చుగాని కార్యక్రమము నెవరును యేర్పాటు చేయగూడదు. సంచార సంబంధమున స్వాగతముల నిమిత్తమున ధనమును వసూలు చేయు విషయమును అనవసర వ్యయము లెంత మాత్రమున జరుగ గూడదని మహాత్ముడు ముఖ్యముగా కోరుచున్నాడు. లెక్కలను సరిగా వ్రాసియుంచి మహాత్మునకు చూపించి ఆయన ఆమోదమును బడయనలెను. ఖద్దరు నిధికి వసూలు చేయబడిన ధనము నుండి వ్యయపరచిన యెడల దానికి ప్రత్యేకముగను ముఖ్యముగను లెక్కలను వ్రాసి యందువలెను. సన్మాన పత్రములను ముద్రించుటయును వానికి అద్దములను చట్టములను కట్టించుటయును అనవసరము, కావున యిందులకు వ్యయపరపదలచిన ధనమును జనరలు ఖంతుకు చేర్చుట మంచి పద్ధతి యని మహాత్ముడు తెలిపెను.

ప్రతి చోటను సన్మానములు చాల సంపృప్తి కరముగా జరిగినవి. పట్టణవాసులకంటె గ్రామవాసులు ధనము సమృద్ధిగా నొసరిరి. పట్టు కృష్ణాలో వసూలైన మొత్తము ధనము రు. 20916-9-7 వసూలైన నగలు సంఖ్య 81 వాని నెల రు. 750 లు” అని దేశభక్తుడు యీ నెల 12 వ తేదీని బెజవాడలో మాచిలేఖరి కరిగించెను.

బెజవాడలో నగరాలు మద్యపానము

నొనరించుకుంటుకు దీక్ష బూనుట

మహాత్ముడు బెజవాడలో మద్యపానమును నిరసించుచు సుపన్యసింపిన పిమ్మట అచట నగరం లెగవారు మద్యపానమును పూర్తిగా వదిలివేయుటకు ప్రయత్నము చేసిరి. ఈ నియమము నుల్లంఘించిన వారిని వెలివేయనలెనని గూడ వారు తీర్మానించిరి.

(ప్రీ. వెన్.)

పితాపురములో యేర్పాటులు

డాక్టరు బ్రహ్మాశ్రీస్వల సుబ్రహ్మణ్యము, శ్రీయుర వెన్నేటి సత్యనారాయణగార్లు 13 వ తేదీ ఉదయమునకు పితాపురము చేరిరి. వారు మహాత్ముని సంచారమును గూర్చి పితాపురములోని నాయకులతో సంభాషించిరి. 1116 రూపాయలను వసూలు చేయుటకు శ్రీయుతులు రావు వేంకటరావు, మల్యాల గోపాలరావు, కొత్తకామరాజు, రణి కేశవ శర్మ నారాయణ కల్లూరు శుబ్బారావుగార్లు పూనుకొనిరి. (విలేఖరి తంతి వార్త)

గుడివాడలో స్వాగతము

18 వ తేదీ ఉదయము 8 గం 45 నిలకు మహాత్ముడు మున్నగువారు గుడివాడ వచ్చిరి. తాలూకాబోర్డువారును పోలీసు ఆదీఅంగ్రులును ప్రత్యేకముగా సన్మానపత్రములను సమర్పించిరి. పోలీసు 1153 రూపాయలను సమర్పించిరి. సభకు 6000 మంది వచ్చిరి. సభలో సందడి చాల హెచ్చుగానున్నదని మహాత్ముడు మండలించెను. నేను వెనుక వచ్చినపుడు నిమ్మజాత్యుద్ధరణము కొరకు కాంగ్రెసు నిధినుండి కొంత ధనముగూడ నిచ్చి

తిని. ఆ సొమ్ము సరిగా వ్యయపరపబడనందులకు నేను చింతిలుచున్నాను. ఇప్పుడైన బాగుగా పనిచేయగోరెదను అని మహాత్ముడు నడిపెను. వారందరును గుడివాడనుండి బొమ్మలూరు వెళ్లిరి.

బందరులో స్వాగతము

18 వ తేదీని పగలు 10½ గంటలకు మహాత్ముడు మున్నగు వారు బందరు చేరిరి. దారిలో గుడివాడ అంగలూరు, కాతవరం, గుడ్లవల్లేరు, పెడన మున్నగు గ్రామములలో సన్మానములు జరిగినవి. 18 వ తేదీ సాయంకాలము మినర్వాహాల్లో స్త్రీల మహాసభ జరిగినది. పిమ్మట ఆరుంధతీయాశ్రమమువారు సన్మానపత్రము నొసరిరి. అనంతరము మహాత్ముడు ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాలకు వెళ్లెను. దారిలో వైశ్య సంఘ భవనమును చూచెను. బహిరంగ సభకు 10000 మంది వచ్చిరి. తాలూకాబోర్డు వారు మునిసిపాలిటీవారును వైశ్య సంఘమువారును సన్మానపత్రములను సమర్పించిరి. మొత్తము 6000 రూపాయలు సమర్పింపబడెను. చివరకు రాత్రి 8 గంటలకు విదేశ వస్త్రధారణముగూడ జరిగినది. కళాశాలాభివృద్ధినిగూర్చి శ్రీయులు చిట్టరిగి శ్రీనివాసరావు ఎస్. వి. శుబ్బారావు, పి. ఆంజనేయులు డాక్టరు పట్టాభి కే. కృష్ణారావుగార్లు రెండు గంటలసేపు మహాత్మునితో సంభాషించిరి.

రాజమహేంద్రవరమునందు యేర్పాటులు

18 వ తేదీని శ్రద్ధానందస్వామి మున భారత కాంగ్రెసు సహాయ కార్యదర్శి శ్రీయుత బారు రాజారావుగారి అధ్యక్షత క్రింద బహిరంగసభ జరిగినది. రాజమహేంద్ర మునిసిపాలిటీవారు మహాత్మునకు సన్మానపత్రము నొసంగవలెనను తీర్మానమును డాక్టరు శివరాజు రామారావుగారు రుపపాదించిరి. బారిష్టరు స్వామినాయుడు ఎం. ఎల్. సి. గారు రనువదించిరి. తీర్మాన మేకగ్రీవముగా నామోదించబడెను. దీనినిగూర్చిన తీర్మానము మునిసిపలు సంఘసభలో నామోదించబడుటకు వెంటనే సంఘ సభను జరుపవలెనని 4 రోజులక్రితము శ్రీయుత రంధి అప్పల స్వామిగారు మునిసిపలు చెయ్యకమును పంపిరిగాని అతడింకను యెట్టి యేర్పాటులను చేయలేదని శ్రీయుత పాలకోడేటి నూర్య ప్రకాశరావుగారు సభారంభమున చెలిపిరి. మహాత్ముని సంతారమునుగూర్చి యేర్పాటులను చేయుటకు 14 వ తేదీరాత్రి డాక్టరు శివరాజు రామారావుగారును డాక్టరు పాలకోడేటి గారు మూర్తిగారును కడియం వెళ్లిరి. డాక్టరు బ్రహ్మాశ్రీస్వల సుబ్రహ్మణ్యం శ్రీయుత వెన్నేటి సత్యనారాయణగార్లు తుని, పితాపురము, పెద్దాపురము చామర్ల కోట మున్నగు గ్రామములకు వెళ్లి నిన్న 14 వ తేదీ సాయంకాలమునకు మరల రాజమహేంద్రవరము వచ్చిరి. (స్వ. వి. తంతి)

మహాత్ముడు మరల బందరు వచ్చుట

గాంధీమహాత్ముడు బందరుతాలూకాలో 12 గ్రామములను చూచి అవనిగడ్డనుండి నేడు 15 వ తేదీ ఉదయం 7½ గంటలకు మరల బందరుచేరెను. ఖద్దరునిధికి 3000 రూపాయలు వసూలైనవి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభ నేడు మధ్యాహ్నము 6:00 గంటలకు బందరులో జరిగెను. ఆసభకు మహాత్ముడుగూడ వెళ్లెను. (అ. వెన్.)

బెజవాడపట్టణ కాంగ్రెసు సంఘము

ఈసంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గ సమావేశము ఏప్రిలు 20వ తేదీ సాయంత్రము 4-30 గంటలకు సంఘ కార్యాలయమున జరుగును గాన సభ్యులెల్లరు తప్పక విచ్చేయ బ్రాధితులు.

హా. వెం. నాగభూషణము

(14-4-29)

కార్యదర్శి.

మహాత్ముని తూర్పు కృష్ణా సంచారము

గ్రామములందు విరివిగ విరాళములు వచ్చుట

బందరుపురమున బహిరంగసభ

మచిలీపట్నం, ఏప్రిలు 15:-12 తేదీ సాయంకాలము గాంధీగారు కపిలేశ్వరపురమునందు సభలో సుపన్యసింపిరి. రూ. 1500 ద్రవ్యమొసంగబడెను. విదేశవస్త్రధారణముగూడ జరిగెను. సాయంకాలము 5-30 గ మహాత్ముడు కపిలేశ్వరపురము విడచిరి.

ఎలకుర్రు - దేశోద్ధారకులు రూ. 1116 ఒసంగుట

రాత్రి 7-30 గంటలకు మహాత్ముడు అనుచరులతోగూడ శ్రీదేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాకేశ్వరరావుపంతులుగారి స్వగ్రామమును ఎలకుర్రు జేరివారి స్వగృహమున అతిథిగనుండిరి. అచట సభలో సుపన్యసింపించు పంతులుగారి స్వగ్రామమున గూడ విదేశవస్త్రములు ధరించినవారగవడుట విచారకరముగ నున్నదనిరి. నాకేశ్వరరావుగారు రూ. 1,116 గాంధీ గారికి ఒసంగిరి.

గ్రామములలో యదువేలు

18 తేదీ ఉదయం గాంధీగారు బందరు పయనమయి త్రోవలో గుడివాడ, అంగలూరు, నూజెళ్ళ, బొమ్మలూరుకొరి మెర్ల గుడ్లవల్లేరు, కలవపూడి కాతవరం, పెడన, వడ్లమన్నాడు గ్రామములు జూచి మొత్తము రూ. 5000 బడసిరి.

బందరుస్త్రీలసభ

బందరుపురమున మహాత్ముడు డా॥ పట్టాభిశీతారావు య్యగారి అతిథిగ నుండిరి. మినర్వాహాల్లో క్రిక్కిరిసి గూడియుండిన స్త్రీలసభయం దుపన్యసింపిరి. రూ. 160 నగదు రూ. 150 విలువగల నగలు వసూలయ్యెను. పిదప ఆరుంధతి ఆశ్రమములో పంచమబాలికలు మహాత్మునకు సన్మానపత్రము సంగిరి. రాజరావుగారు జేయుచున్న పనిని గాంధీగారు మెచ్చుకొనిరి. పిమ్మట జాతీయ కళాశాలయందు యేర్పాటు జేయబడిన బహిరంగసభకు వెడలిరి. త్రోవలో వైశ్యసంఘము వారి వద్ద రూ. 116 గైకొనిరి.

సన్మానపత్రములకు జబాబు

జాతీయ కళాశాలయందు సుమారు 6000 మంది అధ్యక్షక వేదియండిరి. అచ్చట మునిసిపాలిటీవారు తాలూకాబోర్డు వారు సన్మానపత్రము లొసంగిరి. వానికి బదులుగా మహాత్ముడు గంధీరోపన్యాస మొసంగెను. జాతీయ కళాశాలనుగూర్చియు- విదేశ వస్త్రధారణముగూర్చియు అభ్యుక్తుడు పట్టెలు గారి నిర్ణయముపై వైస్రాయి చర్యనుగూర్చియు ముచ్చటించిరి. సభలో రూ. 6000 ఒసంగబడెను.

భర్త విడిచిన భార్యకు నలహా

14 వ తేదీ ఉదయం మహాత్ముడు బందరు విడిచి చినముక్తేవి, పెదపూడి, మాచిపూడి, నరసన్నపాలెం, మొవ్వ, కొదాలి, తాడేపల్లి, గంటసాలపాలెం, గరిటసాలగ్రామములకు బోయి, గ్రామములందరు ఖద్దరు ధరించి, విదేశవస్త్రములు బహిష్కరించి త్రోగుడు మాని అస్పృశ్యతను విడనాడవలెనని బోధజేసిరి. స్త్రీలు రాట్నములు ద్రెప్పుటగాంచి సంతసముచెలిపిరి. గంటసాలలో నొక స్త్రీ తనభర్త గృహచ్ఛిద్రములవలన తన్ను విడిచి వేరొక స్త్రీని వివాహమాడెనని ఫిర్యాదుచేయగా, దైవప్రార్థన జేయుచు రాట్నము ద్రెప్పుచు బ్రహ్మచారిణిగ నుండవలెనని సలహాయొసంగెను.

దేవర కోట జూచిన పిదప మహాత్ముడు చల్లపల్లికిబోయి సాయంకాలమువరకు ట్రావెలర్సు బంగళాలో నుండిరి సాయంకాలము సభలో సుపన్యసింపిరి.

చెట్లకింద రాట్నము త్రిప్పుట

పిమ్మట మహాత్ముడు తదితరులు మోటారుపై పురిటిగడ్డకు బోయిరి. అచట స్త్రీలు చెట్లకింద రాట్నము ద్రెప్పుచుండిరి. దినము రాట్నములు అచట తిరుగుచుండును. రు. 150 కొన్ని ఉంగరములు గాంధీగారి కొసంగబడెను. కెప్తానుపాలెం, పెదప్రోలుమోపిడేవి, నాగయ్యలిప్ప గ్రామములచూచి రూ. 600 బహుమతిబడనిపిదప గాంధీగారు కృష్ణానది దాటిరి. అవనిగడ్డ నుంచి నాగాయలంక, కోడూరుబోయివచ్చి రాత్రి అవనిగడ్డలో విశ్రమించిరి. ఈ మాడుచోట్ల రూ. 1,500 చేపూరెను. (ప్రీ. వెన్.)

నేడుదయము మహాత్మునిబృందము మచిలీపట్నం వచ్చిరి. నేడుమా నదినము.

అలహాబాదులో స్వాగతము

మహాత్ముడు అలహాబాదు వెళ్లినపు డచటి మునిసిపలు సంఘమువారు సన్మానపత్రమును సమర్పించెదరు. ఆవ్యయమును సభ్యులే భరించెదరు. (అ. వెన్.)

బాపాలాల్ గారి సీమక మలములు

216, చైనాబజారు, మదరాసు. 1

మైసూరు యువజనమహాసభ

మేనెలలో బెంగళూరునందు జరుగును

బెంగళూరు, ఏప్రిలు 12:—మైసూరు యువజన మహాసభ ప్రథమసమావేశము మేనెల మొదటివారమున బెంగళూరులో జరుప మైసూరుయువకులు తీర్మానించుకొనిరి. ఈ సమావేశ ప్రారంభ మహోత్సవము పంపిత జహూరిాలు నైహూగానికి ఆహ్వానముపెదరని తెలియుచున్నది. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

నిమ్మ జాతులకు వసతులు

మైసూరు ప్రభుత్వమువారు పదివేలరూప్యముల గ్రాంటు మంజూరుచేయుట

బెంగళూరు, ఏప్రిలు 18:—నిమ్మ జాతులకు తగు వసతుల సేర్పరచుటకై మైసూరు ప్రభుత్వమువారు పదివేలరూప్యముల గ్రాంటును మంజూరుచేయున్నారు. ఈమెత్తము నిమ్మ జాతులవారికి అప్పుగ ఇచ్చుటకై కో ఆపరేటివు డిపార్టుమెంటు రిజిస్ట్రారుగారికి వ్యవహరించినది. నిమ్మ జాతులవారు గృహములు కట్టుకొనుటకు వడ్డీలేక అప్పులు ఇవ్వబడును. ఆ. వె.

ధిల్లీ, ఏప్రిలు 18:—సర్ మహమ్మదు హబీబుల్లాగారు 15 వ తేదీ ఢిల్లీనుండి సిన్హాస్ ప్రయాణమయ్యెదరు. (ఆ. ప్రెస్.)

The Allenburys Castor Oil

వాసనయులేదు రుచియులేదు
ఔషధరూపమున నున్న ఘనత
చెందిన గొప్ప విశేషవకారి ఆలెక్
బరీ మార్కుగల చిట్టాముదములంద
ఱును ఎఱుగుండుదు. భూలోకముం
దంతటను వాడుచున్నాడు.

“ఆలెక్ బరీ” నే వాడుటకు నిశ్చయిం
పుడు. ప్రతిమందుల దుకాణములోను
దొరకును.
పరిమితమైనది గనుక శ్రేష్టమైనది.
అత్యుపయుక్తముగ గృహ-ఔషధం
గృహమునం దుండవలెను.

Allen & Hanburys Ltd.
LONDON

Special Representative for India:
A. H. P. JENNINGS,
Block E, 2nd Floor, Clive Buildings,
CALCUTTA

స్థాపితము

1893

సీమక మలములు మిక్కిలి శ్రేష్టతరమైనవి

మాత్రమే మావద్దయున్నవి

వీకంసి చబిల్ దాస్ అండు సన్స్

రత్నాలు, బంగారు, వెండినగలు వర్తకులు

112, 113 చైనాబజారురోడ్, మద్రాసు.

2 ప్రదర్శనములు }
మాత్రమే }
21-4-29
22-4-29

రాయల్ థియేటర్ నందు

మిస్టర్ టి. రాఘవాచారి, ఆయనమిత్రులు కలిసి

రామదాసు 21-4-29 తేదీ సా॥ 6 గం॥

ప్రహ్లాద 22-4-29 తేదీ సా॥ 6 గం॥

నాటకములను ప్రదర్శించెదరు.

శ్రీమతి సరోజినీదేవి, అన్నపూర్ణాదేవి,

భామాబాయి మొదలగువారు శ్రీ పాత్రలను
ధరింతురు.

దేహమును ఇనుమువలె

పుష్టిగలదిగా చేయుటకు రక్తవృద్ధిని గలిగించుటకు సుప్రసిద్ధమైన

మా ఆతంకని గ్రహ గుళికలను

ఉపయోగించుట. ఇవి మలబద్ధమును, మెదడు దుర్బల
త్వమును, నరముల దుర్బలత్వము మున్నగువాటిని పోగొట్టును.
32 గుళికలుగల డబ్బా 1 కి రు 1-0-0 పూర్తి వివరములకు మా
కామకాస్త్రమును చూడుడు.

ఆతంకని గ్రహ ఫార్మసి, 26 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

జాతీయ వారము

దేశమునందంతటను జలీయనువాలాబాగు

ఉత్సవములను జరుపుట

ధిల్లీ, కలకత్తా, కాన్పూరు, షెహారు, నాగపూరు, వా
రణాసి నగరములలో యీ నెల 6 వ తేదీ మొదలు 13 వ తేదీ
వరకును జాతీయ వాహాత్సవములు జరుపబడెను. బహిరంగసభ
లు జరిగినవి. ఖద్దరు విక్రయింపబడెను.

కలకత్తాలో 13 వ తేదీ సాయంకాలము శ్రద్ధానంద
పార్కులో శ్రీయుర సుభాష్ చంద్రబోసుగారి అధ్యక్షత
క్రింద బహిరంగసభ జరిగినది.

షెహారులో 700 రూపాయిల వెలగల ఖద్దరు విక్రయం
పబడెను.

హుస్సేన్ ధగిసీ మండలిలో సభ్యురాలైనది శ్రీమతి
విధుల వెంట తిరిగి ఖద్దరు విక్రయించిరి. స్వామి విశ్వేశ్వర
సరస్వతిగారి నాయకత్వము క్రింద 13 వ తేదీని ఊరేగింపు
జరిగినది. రాజాబప్ప చెరువువద్ద బహిరంగ సభయును విదేశ
వస్త్ర దహనమును జరిగెను. డాక్టరు హుస్సేన్ గారు మున్నగు
వారు సభలో నుపస్థితులైరి. 2000 మంది వచ్చిరి. చాల మంది
శ్రీమతి గూడ వచ్చిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

లాహోరు, ఏప్రిలు 13:—సనాతన ధర్మకళాశాల ప్రిన్సి
పాలు రఘునంద్రయ్యగారు నేటిదినము ఉదయము 8 గంటలకు
హ్యూక్రోగమునల్ల మరణించిరి. మరణించినప్పుడు వీరి వయస్సు
45. వీరు స్వ. నా తన ధర్మ ఉద్యమనాయకులగు ఖ్యాతి
చెందిన విద్యావేత్తగను నుండి. పంజాబ్ ప్రొవోన్స్ ప్రధాన
న్యాయ మూర్తి సర్ జే. ఎ. డి. లు గారు
అన్ని కళాశాలల ప్రధాన పాఠ్యములు,
విశ్వవిద్యాలయపు రిజిస్ట్రారు విద్యార్థులు పలువురు అంత్యక్రియ
లు జరుగుచోటునకు వెళ్లిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

తిరునల్వేలి సత్తినిధి

తిరునల్వేలి, ఏప్రిలు 12:—మహారామనాడుజిల్లాల
మహమ్మదీయనియోజకవర్గపు వై. ఎల్. క్ష. నునందు ఆహ్వానము
రనుసాహాయ్యముగా మద్రాసు శాసనసభ సభ్యులుగ ఎన్నుకో
బడిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

మైసూరులో జూదమాడినందులకు 132 మంది

అరెస్టు చేయబడుట

మైసూరు, ఏప్రిలు 18:—ఈ గాది పండుగనాడు ఎప్ప
టివలెనే పలువురు రమ్యగృహములందు జూదమాడుచుండిరి. పో
లీసువారు ముందుగానే ఆలోచించుకొని ఒకటేపర్యాయము
నగరమునంతటి వివిధప్రాంతములందున్న గృహములందు చొర
బడి జూదమాడుచున్నవారిని 132 మందిని అరెస్టుచేసిరి.
(ఆ. ప్రెస్.)

నవరణ

9-4-29 తేదీ మంగళవారం పత్రికలో మహాత్మాగాం
ధీగారి సంచార కార్యక్రమములలో నందిగామలో మహాత్మాజీ
గారికి బంగారపు గాజులు బహుమిత్తున క్రిమతి అయ్యుదేశ
బాలాత్రిపుర సుందరమ్మగారు కృతజ్ఞతను తెల్పుచున్నారని కాదు,
గాన వెంటనే అయ్యుదేశ బాలాత్రిపుర సుందరమ్మగారి సవ
రణ చేయకొరెను.

(బి. వి. కె. పి.)

అహమదాబాదు, ఏప్రిలు 14:—నిన్న సాయంకాలము
జరిగిన మునిసిపలుసంఘ సమావేశమున అధ్యక్షుని ఎన్నిక జరిగెను.
ముల్కుందుషాగారు శ్రీమతి రమణాబాయిగార్లు అధ్యక్షులుగ నుం
డిరి. ముల్కుందుషాగారికి 30 వోట్లు శ్రీమతి రమణాబాయిగా
రికి 18 వోట్లు వచ్చెను. ముల్కుందుషాగారు అధ్యక్షులుగ ఎన్ను
కొనబడిరి. (ఆ. ప్రెస్.)

ముద్దుల మర్తము

(సి. ప్రభావతీకుమారి)

ముద్దులు!—ముద్దులనగ దాని రుచి తెలియనివా రెవ
రు? దాని యింపైన యమృతమును గ్రోలనివా రెవరు? ప్రాచీన
కాలము నుండియు ముద్దులకు గల మర్యాద సామాన్యమా? ము
ద్దులపుట్టుక, ముద్దులచరిత్ర, ముద్దులచలన గలుగు లాభనష్టములు
రహస్య-తంత్ర-తెలివోనద్యారా ముద్దులు పంపుట, మొదలగు
మర్మము తెన్నియో ఇందు కలవు. ముద్దులరా? ముద్దులధార!!
ముద్దులమాల !!! ముద్దులమర్మము !!!! యశావన దంపతులు సం
సముతో సుఖముల ననుభవించుటకును, తమ జీవితములను స్వర్గ
తుల్యముగ గడపుటకును, నలయు రహస్యము, లిందు కుప్పటిప్ప
లుగ నున్నవి. శోభనపుగడి రహస్యము, ఆలముగల యానంద రహ
స్యము, ప్రేమమును, పెంచుదారులు, మోహ, ప్రేమవ్యత్యాసములు
పెండ్లియొక్క లాభనష్టములు, పెండ్లిపద్ధతులు, ఏకాంతస్థ
యమతీయునవల రెలంపులు, లజ్జగల శ్రీపురుషుల సంభాషణ
ములు, ప్రేమపరీక్షలు, ముద్దులరుచి గ్రహించుదారులు, పడక
టింట సతీపతులు విజయముపొందు విధములు, శోభనపుగడినిం
గారము, పడకటింటికిపోవు ఆలముగల యలంకరణము, లజ్జలలో
గల సౌందర్యము, రతిలేనివారి గతులు, పడకటింట ప్రభుప్ర
యర్థములును రెద్దవారా కలుగు ఆనందము, గర్భాధానకార
ణము, గర్భాధానసమయమున సతీపతుల కుండవలసిన రెలంపులు
వారిపద్ధతులు, సంసర్గసమయము, కాలనియతి లేక కలియుట
వలసి కష్టములు, కామన్యాసి, తన్ని నారణములు, శోభనపుగడి
లో సతిని పతి-పతిని సతి-జయించు నలసిన పద్ధతులు, మొదల
గు సుమారు 100 అపూర్వరహస్యములు ఇందు వివరింపబడెను.
నీతికి, ధర్మమునకు, పుణ్యమునకు విరుద్ధము గాకండ వ్రాసిన
గ్రంథ మగుటవలన, శ్రీపురుషులు, వయోధిపలు నందరును చదు
వుకొర కేర్పరిచినది.

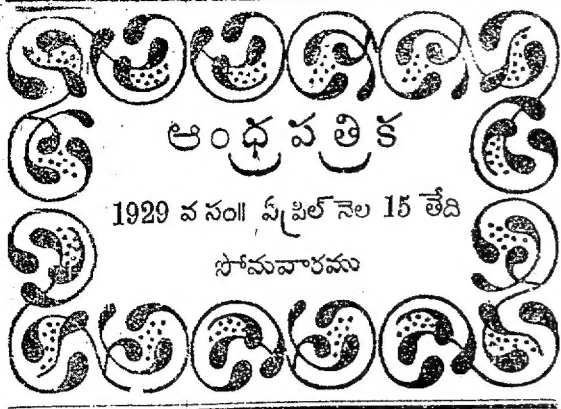
వెల రూపాయి 1-0-0. తపాలచార్జి ప్రత్యేకము.

ఎం. ఎస్. రాములు అండు కంపెనీ,
రాయపురము, మద్రాసు.

M. S. Ramulu & Co., Rayapuram, madras.

NOTICE.

Tenders are invited for the supply of calves
to this College from 1st May 1929 to
31-3-1930. For full particulars please see
the advertisement in the Fort St. George
Gazettee dated 16-4-29 or apply to the
Principal, Madras Veterinary College, Vepery,
Madras.

మన్యజ్వరము

గ్రీడ్ వ్యాధి నివారణాపథశాలయొక్క 1927-28

సంవత్సరపు రిపోర్టు చూచిన, మన్యజ్వరము మద్రాసు రాజధానియందలి వివిధ భాగములలో నెటుల వ్యాపించియున్నదో గ్రహింపవచ్చును. నెల్లూరు మండలమున మోపాడుభాగమునందు, ఇర్రిగేపను మూలమున మన్యజ్వర మెటుల వ్యాపించినో వివరింపబడెను. ఇర్రిగేపనుకు వలయుమురుగు నీటి వనతులు లేనందుచే, యీ వ్యాధి ప్రబలింపటలు తెలుపబడినది. ఉదయగిరి, దుత్తలూరుల పరిస్థితులు భిన్నముగ నున్నను, మన్యజ్వరము వ్యాపించియున్నది. విశాఖపట్టణపు హార్బరు ప్రదేశము నందును, విశాఖపట్టణమునందును, మన్యజ్వరవ్యాప్తి వివరింపబడెను. చెన్నరాజధానిలో మన్యజ్వర సమన్య రానురాను ప్రబల మగుచున్నది. కొంత కాలమునకు బెంగాలు సమన్యతో నిదీసమాన మగు నేమో తెలియదు. మోపాడు భాగమునందు, మన్యజ్వరము గలదని 1923 సంవత్సరమున తెలుపబడెను. అప్పటినుండియు, ఇది ప్రబలమగుచున్నది గాని, తగ్గలేదు. ఇర్రిగేపనువలన మన్యజ్వర మెంతవరకు వృద్ధియయ్యెనో, రిపోర్టు చర్చించుచున్నది. ఇర్రిగేపను ప్రాకెట్టుకు ముందు, బావులలో నీరు లోతుగనుండ ననియు, నీరు ఎక్కుడు శుభ్రముగ నుండ ననియు, సూచింపబడెను. దీనికిపిమ్మట, నీరు బావులలో వైకివచ్చి, ఉప్పబడి జ్వరములకు హేతువయ్యెనని, తెలియుచున్నది. వరిపాలములు గ్రామములకు చేరువుననుండి ఇండ్ల నానుకొనియున్నది.

మరణములకు ముఖ్యకారణము మన్యజ్వరమని తెలుపబడినది. వేయింటికి ముప్పదిముగ్గుర చొప్పున చనిపోవుచున్నారు. మలేరియా మూలమున కడుపులో బల్ల పెరుగుచున్నది. బావిసీరు త్రాగుటకు పనికిరాక, కాలువలనీరును ప్రజలు పయోగించుటచే, ఈజ్వర మతిశయించుచున్నది. దోమలబాధ విస్తరించినది. ఇర్రిగేపను పనులు టౌమనివారణముకొరకై ఏర్పడినవి. దీనివలన మలేరియా ప్రబలమగుటచే, లెప్టి నెంటుకింగుగారును కె. వి. కృష్ణనుగారును, మాగాణి సాగును తీసివైచి మెరకపంటకుమాత్రమే అవకాశ మీయవలయునని తమ మొదటి రిపోర్టులో కోరియున్నారు. ఇది చాల తీవ్రసూచన యనుటకు సందియములేదు. మాగాణి నసలే దీసివైచుచో, టౌమనివారణ మెటుల సాధ్యమగును? మాగాణిసాగును నిలిపియుంచి, మన్యజ్వర బాధ తొలగుమార్గము నాలోచించుట యవసరము. వైద్యాలయముల నధికముగ స్థాపింపవలయును. ఇంజనీయరులకును వ్యవసాయదారులకును మధ్యమాత్రమేగాక, ఆరోగ్యశాఖవారిమధ్యగూడ సహకారము గురువలయు నని, రిపోర్టు సూచించుచున్నది.

మోపాడు భాగమును బాగుచేసినను, మునేరు చేరువ భాగము ఆరోగ్యమున కుపద్రవకరముగ నుండునని, రిపోర్టు చెలుపుచున్నది. అందుచే మునేరును కాలువగ బ్రవహింపజేసి, మెరకపంటకు తిరిగి మరలుట యవసరమని లెప్టి నెంటు కింగుగారు చేసిన సూచన, ఆరోగ్యమున కెంతవరకు అనుకూలించునో తెలియదు గాని, పంటకు మాత్రము నష్టము గలిగించు ననుటకు సందియము లేదు.

అందుచే నీవిషయమై దూర మాలోచించి, మాగాణికి భంగము లేకుండ, వ్యాధులను నివారించుమార్గము నరయుట లాభకరము. ఉదయగిరిలో గూడ మన్యజ్వరము ప్రబలియున్నది. ప్రజలలో నీ విషయమై ప్రబోధము గావించుటయగాక, ఉదయగిరిని తూర్పున రెండుమూడుమైళ్లకు పైగ, పునర్నిర్మించుట యవసరమనియు, క్రొత్త స్థలముల నేర్పరచి, భవననిర్మాణమునకు ప్రోత్సాహ మొసగవలయుననియు, రిపోర్టు గోరుచున్నది. గ్రామము నంతను మరియొక ప్రదేశమునకు లేవనెత్తుట ఎంతకష్టసాధ్యమో యూహింపవచ్చును. బావులు, కుంటలలో దోమలు పెరుగుచున్నటుల కనుగొనబడినది. ఉదయగిరితాలూకాలోని దుత్తలూరులో మన్యజ్వరమంతవరముగ లేదనియు, కొన్ని ఋతువులలో మాత్రము ప్రబలుననియు, రిపోర్టు చెలుపుచున్నది. దుత్తలూరులో పల్లపుసాగు లేదు గాన, మన్యజ్వరబాధ తగ్గియున్నదని, రిపోర్టునందూహింపబడెను. ఈ ప్రాంతములలో మన్యజ్వరబాధను పోగొట్టు విషయమును జాగ్రూకతతో నాలోచించిన గాని ప్రయోజనముండదు. తొందరపడి పల్లపుపంటను దీసివైచుచో, తీరనినష్టము గలుగును గాన, యీపంట చెడకుండ మన్యజ్వరము తగ్గుమార్గములను చేపట్టుట, శ్రేయోదాయక మగును.

విశాఖపట్టణమునందు హార్బరు నేర్పరచుటచే, మన్యజ్వరబాధను తొలగించు టవసరమగుచున్నది. హార్బరుకు చేరువనున్న ప్రదేశములయందు మన్యజ్వర పూరితమైయున్నది. ప్రజల ఆర్థికస్థితియు కడుహీనముగ నున్నది. మరణములలో నధికభాగము జ్వరములచే గలుగుచున్నటుల, చెలుపబడినది. జ్వరబాధను తగ్గించుటకుగాను, కుంటలను పూడ్చివేయవలయుననియు, నీరు నిలువకుండ జేయవలయుననియు, కొండలపైనుండివచ్చు నీటిని గ్రహించుటకు కాలువలను త్రవ్వవలె ననియు, పరిశుభ్రమగు నీటివనతుల నేర్పరుపవలయు ననియు, మున్నగుసూచనలు గావించబడినవి. విశాఖపట్టణము మాత్రము అంత మన్యజ్వర బాధితముగాదని, సూచింపబడెను. విశాఖపట్టణ ప్రాంతములనుండి మన్యజ్వరమును పారద్రోలు విషయమున, మున్సిసిపలు సంఘము, హార్బరు అధికారులు, రైల్వే అధికారులు శ్రద్ధ వహించి, ఒకరికొకరు తోడ్పడవలయు నని రిపోర్టు గోరుచున్నది. మన్యజ్వరనివారణమునకై తగిన ఏర్పాటులను సూచించి, వానిని శ్రద్ధతో కొనసాగించినగాని, ప్రజల బాధలు తొలగజాలవు.

ఆఫీకా: రంగుభేదము

తూర్పుఆఫ్రికా కమిషను రిపోర్టుపై లండనులో నిటీవల జరిగిన చర్చ హాల ముఖ్య మయినది.

కెనియాలో రంగుజాతివారలపట్ల తెల్ల వారు జూపుచున్న నిర్దయను, ఆలివియరు ప్రభువుగారు ఖండించిరి. దక్షిణాఫ్రికాలో హార్మిగాజ్ సేనాని అవలంబించిన పద్ధతులు, కెనియాలో గూడ నవలంబింపబడుచున్నందులకు, ఆలివియరు ప్రభువుగారు చింతించిరి. దక్షిణాఫ్రికా అధినివేశరాజ్య మగుటచే, దానితో ఇంగ్లండు విశేషముగ జోక్యము కలుగజేసికొనజాలదు. కెనియా అటుగాక, బ్రిటీషు పరిపాలనమునందున్నది. కెనియాకు తాము బ్రట్టీలమని, బ్రిటీషు వారు చాటుచున్నారు. అట్టితరి, బ్రట్టీ ధర్మమును రంగుభేదదృష్టితో నిర్వహించుట ఎంతవరకు సమంజసమో యూహింపవచ్చును. కెనియాలో రంగుజాతిలవారికి ప్రత్యేకించిన భూముల విస్తీర్ణమును తగ్గించి, వారు తెల్లవారి కూడిగము జేయునటుల బలవంతపెట్టుచున్నటుల, ఆలివియరు ప్రభువుగారు చాటిరి. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందు, రంగుజాతిలవారిపట్ల జూపవలసిన వైఖరిగూర్చి స్పష్టమగు ప్రకటన వెలుపడవలెనని, ఆలివియరు ప్రభువుగారి తలంపు. దక్షిణాఫ్రికాలో వ్యాపించియున్న పద్ధతులకు తూర్పు ఆఫ్రికాలో స్థానములేకుండ జూడవలయునని వీరు ఎచ్చరించిరి. ఆలివియరు ప్రభువుగారి ప్రసంగము, కొందరు సభికులను ఆగ్రహవేషులను గావించెను. వీరు తెల్లవారి లోపములను పేర్కొనుట రుచింపకుండెను. లేబరుపక్షనాయకు లగు మాక్డనాల్డు గారుగూడ, ఆలివియరు ప్రభువుగారిని ఖండించుచు, కెనియాలోని తెల్ల వారందరును. రంగుజాతిలవారిపట్ల న్యాయము నలుప సంసిద్ధులుగ నున్నటుల వాక్రుచ్చి, వారి చర్యను సమర్థించిరి. ఆలివియరు ప్రభువుగారు మాత్రము జంకక, కెనియాలో రంగుజాతిలవారిచే బలవంతముగ పని జేయించు పద్ధతి గలదని, బదులు చెప్పిరి. అరువదిమంది పనివార లెటుల కొరడాదెబ్బలకు లోనయిరో, హరిసు గారు తెలిపిరి. మాక్డనాల్డుగారు అంతయు బాగుగ నడుచుచున్నదని, తృప్తి జెందిన లాభములేదు. తూర్పు ఆఫ్రికాను శ్వేతసమాఖ్యగ గావించుచో, రంగు పనివారలస్థితి ఎంత దుర్భరమగునో చెలుపనక్కరలేదు. బ్రిటీషు మంత్రులుగ బనిచేసిన, ఆలివియరు ప్రభువు బోలు సద్భావభరితుల వాక్యములను తృణీకరింపక, నిజసందర్భములను విచారించుట యవసరము. “కాపా” అను పేరుతో నేషను పత్రికలో వ్రాయబడిన యీ క్రింది వాక్యములు, నిజస్థితిని తేటపరుపగలవు.

“రంగుజాతిలవారి గూర్చి చర్చించుటకు లండనులో నేపథ జరిగినను, కెనియాలో నివసించు వారికిని వారి విమర్శకులకును మధ్య వాగ్వివాదముగ పరిణమించుచుండును. ఈ సందర్భములను తిన్నగ నెరుగనివారు, కెనియా యొక్కటియే బ్రిటీషు కాలనీ యని తలంపవచ్చును. ఈ కాలనీ వ్యవహారము లింత ఉద్రేకమును పురికొల్పినేల? అక్కడ నివసించు తెల్లవా రొక్కటే సమాధానము చెప్పెదరు. ఇంగ్లండులో నున్న పనిలేనివారును, చెబుచు చేయుబుద్ధి గలవారును జేయు లోపమే ఇందుకు కారణమని వారనెదరు. వీరిమనస్సును, బానిస తనమునకు ప్రతికూలముగ నేర్పడిన సంఘమును, ఈ సంఘపు మిత్రులును ఎల్లావుడును ఆవహించుచుండురు. కాని ఇట్టి సమాధానమువలన ఎట్టి ప్రయోజనముండదు. కెనియా వ్యవహారములను భూతదయ

గలవా రందరును విమర్శించుటకు ప్రబలకారణము గలదు. ఇది, నిజమగుపరీక్ష యగుచున్నది. ఇతర భాగములలోకన్న, కెనియాలో, జేవ్ మైరుడ్యుకు గారు ప్రతిపాదించిన బ్రట్టిధర్మము ఉపద్రవకరమగు స్థితియందున్నది. దక్షిణాఫ్రికాలోని కార్మికవిధానమువిషయమున మనకు స్వంతబాధ్యతలేదు. దానితో మనము జోక్యము కలుగజేసికొనజాలము. కాని, కెనియాలో హార్డిగాజి పద్ధతులు వ్యాపింపకుండ జూచుటమాత్రము మనవిధి యగుచున్నది. భూతదయాపరు లందరును పొరపాటుబడినదప్ప, నల్లవారభివృద్ధి గాంచుట కెట్టి యవకాశము గనుపించదు. ఈయాచారము సుస్థాపిత మగు ననుభయము గలదు. నల్లవారు తెల్లవారి కూడిగముజేసి పారి లాభములను పెంపొందించుటకు మాత్రము పనికి వత్తురు. ఇట్టిస్థితిమార్పుచేందవలయుననిన, నల్లవారు స్వతంత్రముగ పంటపండించువారు గావలయును."

తెల్లవారివలె నల్లవారుగూడ మానవులని భావించి, వారిహక్కులను పూర్తిగ రక్షించుట కేర్పాటుల గావించినగాని, రంగుభేదనమస్య తొలగజాలదు. అంతవరకు, రంగుజాతులవారినట్ల బ్రట్టిధర్మము, వట్టిబూటక మగును.

రాజప్రతినిధి : పటేలు

రాజప్రతినిధి ప్రసంగము, భారత శాసనసభాధ్యక్షులగు పటేలుగారిపై అవిశ్వాసము జూపుచున్నది. అధ్యక్షుని ప్రీతికారమును తగ్గింప నెంచుటయు, ప్రజారక్షణచట్టమును అర్జినెన్సు రూపమున అమలులోనికి దెచ్చుటయు, అధ్యక్ష పదవిని అగౌరవించుట యగుచున్నది. రాజప్రతినిధి ప్రసంగము, భారతీయుల కవమానకరముగ నున్నదని, బీడరుపై దెలుపుచున్నది. ఇయ్యది పటేలుగారిపై అభిశంసన మగుచున్నదనియు, రాజప్రతినిధిగా రొక పక్షము నభిమానించుట భావ్యముగ లేదనియు, పయ్యసీరు పత్రికగూడ నాక్షేపించు చున్నది. ఇంగ్లండునందలి బ్రిటీషు పత్రికలుమాత్రము పటేలుగారిని తూలనాడుచు, రాజప్రతినిధిని పొగడుచున్నవి. పటేలుగారు తమ ఉన్నతస్థానమును అగౌరవించి రనియు, పటేలుగారి చర్యపట్ల కామస్సు సభ్యులు అసంతృప్తి చెలిపెద రనియు, ఇందువలన రాబోవు సంస్కరణములకు నష్టము గలుగుననియు, డెయిలీ మెయిలుపత్రిక బెదిరించుచున్నది. పటేలుగారు తమ ధర్మమును నిష్పక్షపాతముగ నిర్వహించినందులకు ఫలముగ, ప్రస్తుతసంస్కరణములు గూడ తొలగింపబడుచో చింతించువా రుండరు. అధ్యక్షునికి గల యధికారముల నికను తగ్గించి, వారిస్థానమును నిరర్థకము గావించుటకు తలపెట్టుటవలన, ప్రజల స్వాతంత్ర్యవాంఛ యినుమడించును గాని, తగ్గ నేరదు. స్వరాజ్యావశ్యకత మరింత యధికముగ గోచరించుచున్నది. పైమను సంస్కరణములకు బిమ్మటగూడ రాజప్రతినిధిగారి అధికార మేమాత్రము తగ్గగూడ దని, డెయిలీ మెయిలు పత్రిక గూటుట జూడ, భారతీయుల కెట్టిస్వాతంత్ర్యము లభింపగూడ దని, యీపత్రిక భావించుచున్నటుల విదిత మగుచున్నది. ప్రెసిడెంటుగారి ఉత్తరువును తొలగించుచో, ఎట్టి విచారము గలుగదని, లండను పై ముప్పత్రిక దెలుపుటబట్టి, యీపత్రికలు అధ్యక్షస్థానము నెటుల తృణీకరించుచున్నవో యూహింపవచ్చును. హిందూదేశ

మునకు సంబంధించినంతవరకు, బ్రిటీషుసాంప్రదాయముల నీపత్రిక తెలుల విడనాడుచున్నవో గ్రహింపవచ్చును. పటేలుగారి చర్యనుబట్టి భారతీయులు స్వపరిపాలనమునకు తగియుండ లేదని పలువురు తలచెద రని, లండను డెయిలీ న్యూస్ పత్రిక దెలుపుచున్నదిగాని, నిజమేమన భారతీయులస్వపరిపాలనాసామర్థ్యము నిది వెల్లడిజేయుచున్న దనుటకు సందియములేదు. బ్రిటీషు పత్రికలును, బ్రిటీషు ప్రముఖులును పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయములను మరచిపోవుచుండ, పటేలుగారు వానిని కొనసాగించుచు, భారతీయుల స్వపరిపాలనా సామర్థ్యమును లోకమునకు చాటగలిగిరి. అధ్యక్షుని అగౌరవించుచున్నవారే, తమ అసమర్థతను వెల్లడించుచున్నారు. సంస్కరణశాసనమునందు ప్రజలకు గలిగిన హక్కులు అత్యల్పము. వానినయినను వినియోగించుటకు బూనుచో, అధికారులు భీతచిత్తులగుదురు. ప్రజలహక్కుల నికను తగ్గింపగోరుచుండురు. అందుచే, స్వపరిపాలనము లభించినగాని, ప్రజలస్వేచ్ఛ సమకూరజాలదని, తెల్లమగుచున్నది.

బర్తా : స్టీమరు ప్రయాణికుల కష్టములు

బర్తాకు బోవు స్టీమరులో మూడవతరగతి యందు గాంధీ మహాత్ముడు ప్రయాణము చేసి యుండుటచే, వారు ప్రయాణికుల కష్టములను వెల్లడింప గలిగిరి. పదునాల్గుసంవత్సరముల యీమధ్య స్టీమరు ప్రయాణమునం దెట్టియభివృద్ధి వీరికి గోచరించలేదు. మనుష్యులు కూర్చోనవలసిన స్థలమును సామానులు జంతువులు ఆక్రమించెను. మరుగుదొడ్లు దుస్సహ మని, వీరు నూచించిరి. డెబ్బది యైదు మంది కొక మరుగుదొడ్డియు, 375 మంది కొకస్నానపు గదియు కలవట, స్నానపుగదిలో, ఉప్పనీటినే స్నానముజేయ వలయును గాని, మంచినీటి ఏర్పాటులు లేకుండెను. మూడవ తరగతివారు కూర్చుండుచోట, గాలి వెలుతురులు ప్రవేశించుట కొక రంధ్రముమాత్రము గలదు. దీపము లేవ్వడును వెలుగుచుండవలయును. సముద్రపు గాలి బీల్చుటకు వీలులేదు. చెత్తచెదారము నుంచుటకెట్టి ప్రత్యేకస్థలము లేకబోయెను. పశువులకుదప్ప ఈభాగము మనుష్యులకు పనికిరాదని, మహాత్ముడెంచుచున్నాడు. వైద్యసౌకర్యములు మూడవతరగతి ప్రయాణికులకు లేకుండెను. పెద్దకంపెనీవారి స్టీమరుస్థితియే యిటుండెను. కంపెనీవారు తలపెట్టునెడల, అనుకూలసౌకర్యముల గావించగలుగుదురు. వర్షాకాలములో ప్రయాణికులు పడుబాధల కంతండుదు. మహాత్మునియనుభవముల నయినను పాటించి, యీకంపెనీవారు, మూడవతరగతి ప్రయాణికుల కష్టములను బాపెదరేమో చూడవలయును.

ఆయుధవిస్తర్జనము

ఆయుధ విస్తర్జనసమావేశము నేడు జినీవాలో ప్రారంభమయినది. బ్రిటీషు ప్రతినిధి యగు కుపెండను ప్రభువుగారు రూటరు ప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు, ఆయుధ విస్తర్జనము విషయమున ఒడంబడికగుదురు ననునమ్మక మేర్పడకున్నదని పలికిరి. ఆయుధవిస్తర్జన మెటులజరుగునో దెలియకున్నదని. బ్రిటీషు ప్రతినిధియే యిటుల దెలుపుచుండ, ఇతరు లెటుల దలంతురో దెలుపనక్కరలేదు. ఏ దేశమువారును, ఆయుధ విస్తర్జనమునందు తాము ముందడుగువైచి ఇతరులకు మార్గము జూపుటలేదు.

ఎవరిలాభములను వారు విడనాడుటకు బూనకొనకున్నారు. పరస్పరానుమానములు తొలగలేదు. హృదయపరివక్షము గలిగినగాని, ఆయుధ విస్తర్జనమునకు వివిధజాతులవారును ఆయత్తులు గాజాలరు. ఆయుధవిస్తర్జనము చేకూరినగాని, యుద్ధబహిష్కారము సమకూరజాలదు. ఎవరిలాభములను వారు ముందుకుబెట్టక, లోకశ్రేయమును ముఖ్యాశయముగ బెట్టుకొని స్వలాభములను దానికి లోబడజేయునెడల, ఆయుధవిస్తర్జనము సుసాధ్య మగును. వివిధ జాతులును తమ దృక్పథమును మార్చుకొననంత వరకు, ఎన్ని జినీవాసమావేశములు జరిగినను ఫలిత మొక్కటియే యగును.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

పట్టభద్రుల రిజిస్ట్రేషను

(రిజిస్ట్రేషనుగారి ప్రకటన)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ పట్టభద్రులుగా రిజిస్టరు కాబడదలచువారు యీక్రిందివిషయములను గమనింపవలెను.

- (1) ఇకముందునుండి పట్టభద్రులందరు యావజ్జీవమునకు రిజిస్టరు కాబడుదురు. ఇట్టిరిజిస్ట్రేషనుకు రుసుము రూ 9 నిర్ణయింపబడినది.
- (2) 1-7-29 తేదిమొదలు 30-6-30 తేదిలోపున జరుగు యెన్నికలందు పాల్గొనదలచువారు 15-6-29 తేదిలోగా రిజిస్టరు కాబడవలెను.
- (3) ఇదివరకొకసారి సంవత్సరిక సభ్యత్వము పొంది యున్నవారు తామిదివరకు చెల్లించియుండిన రుసుమును రూ 8 నుండి మినహాయించి, తక్కిన మొత్తమును చెల్లించి, యావజ్జీవమునకు రిజిస్టరు కాబడవచ్చును.
- (4) రిజిస్టరు పట్టభద్రులయొక్క రిజిస్టరు రివిజనుకొరకు 16-6-29 తేదినుండి 30-6-29 తేదివరకు మాయబడును. శ్రాత్తగా చేరెడికేర్లు యిందు చేర్చబడవు.
- (5) 15-6-29 తేది తరువాత రుసుము చెల్లించువారు 1-7-1930 తేదినుండి మాత్రమే సభ్యులుగా చేర్చుకొనుదురు. అట్టివారు 1-7-29 నుండి 30-6-30 లోపున జరుగు యెన్నికలందు పాల్గొనజాలరు.
- (6) పట్టభద్రుల రిజిస్ట్రేషనుగూర్చి పూర్తియగు వివరములు 2-4-29 తేది ఫార్ములెంటుబార్డింగజులయొక్క (1 బి) భాగముయొక్క 170-171 పుటలలో గాన్పించును.

వ్యవసాయ కమిషను

మద్రాసు సలహాసంఘము

మద్రాసు, ఏప్రిలు 18:- వ్యవసాయరాయలు కమిషను వారి సిఫార్సులను వాని అవసరముల ననుసరించి క్రమముగ నమలులో బెట్టుటనుగూర్చి సలహా నొసంగుటకు ఒక కమిటీని మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి. ఈ కమిటీ సభ్యులను నియమించుటలో ప్రభుత్వమువారి రాజభానిని నాలుగు భాగములుగ విభజించి యొక్కొక్క భాగమున కొకసభ్యుని నొప్పున నియమించిరి. దత్తమండలములకు బి. పి. శేషారెడ్డిగారిని, పశ్చిమ తీరమండలములకు బి. కె. కృష్ణమిశ్రాగారిని, పల్నాడి మిడి రాజావారిని ఉత్తరసర్కారులకును, కె. ఎస్. వెంకటరామయ్యగారిని దక్షిణజిల్లాలకును ప్రతినిధులుగ నియమించిరి. పల్నాడి మిడి రాజావారు రాయల్ వ్యవసాయ కమిషను సభ్యులు గగూడ నుండిరి.

రాజుగారు విండ్సరు కేగుట

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 18:- మే మాసము మూడవవారమున రాజుగారు క్రెయిగ్స్టెలు నుండి విండ్సరు కేగెదరు. అప్రదపుడు బకింగహాం మండిరమునకు ఎన్నికల విషయమై ఏర్పడు పనినిమిత్తము పోవుచుండురు. శుక్రవారము ముగియగా నుండి చినుకులు పడుటచే రాజుగారు బయటకు పోలేదు.

వైస్రాయిగారి ఉపన్యాసము

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారి అభిప్రాయము

వైస్రాయిగారు డిల్లీలో నిటీవల గావించిన యువన్యాసముగూర్చి శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు శ్రీ ప్రెస్సు ప్రబలినితో నీ క్రింది విధమున నుడివీరి:-

మనదేశ మిప్పుడు వైస్రాయిగారి నిజస్వభావమెట్టిదో వారి రాజ్యనీతియందెమిడియున్న నిజోద్దేశమెట్టిదో, గ్రహింప గలుగుచున్నది. అతడు తన యువన్యాసము నొసగుచుండగా సభాభవనము నన్ని దిశలనుండియు శ్లాఘనధ్వనులు మారుమ్రోగుచుండెనని తెలియజేయబడినది. వారై పత్రికలందు ప్రకటించబడిన వార్తలు విని, కాని దేశము విషయమున యద్భుత మిదికాదు. ఈ శ్లాఘనమెట్టిదో నేను గ్రహింప జాలకున్నాను. కాని, కాసనసభలోగూడ ప్రజా ప్రతినిధుల మనిషిమనోమాయున్న వారు ఇట్టి శ్లాఘనమును పొల్తుంటే అగ్రములేని లాంచనమయియున్నది. వైస్రాయిగారు వెంటనే తమ యుద్దేశమును స్పష్టముగా ప్రకటించినందుకు నేను సంతోషించుచున్నాను. ఎందుకనగా, వారితో సంభాషణములను సలుపుటకు కొన్ని ప్రయత్నములుగూడ జరుగుచుండెను. కలకత్తా కాంగ్రెసు తరువాత గాంధీ మహాత్ముడును, కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడును, గోరుచుండిన హృదయ పరివర్తనమున కిదియే మూలముగా బోలు. సర్వవత్తు రాజ్యాంగవిధానమునకు వైస్రాయిగారి అంగీకారపూర్వకమున యిదియేగాబోలు. జాయింటు పార్లమెంటరీ కమిటీతో కాండుపేరీలు సమావేశము జరుపబడుటకు మూలము యిదియేగాబోలు. ప్రజాపక్షములతో సమాధానము గుడుర్చుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారిందుకంత యయినను ప్రయత్నింప నేలేదని నాకు గత మాడేండ్లనుండియు భారత కాసనసభలో గల యువభవనములన స్పష్టపడినది. మెజారిటీ వోటుగాని లేక విరామము లేని ప్రాతినిధ్యముగాని లేక సహకారముతోగూడిన ప్రాతినిధ్యముగాని లేక విమర్శతో గావించబడిన సహకారముగాని కీనిలో నేదియుగూడ భారత ప్రభుత్వమునందుగాని లేక వైస్రాయి యందుగాని లేక యితర రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లందుగాని యెట్టివార్డు నయినను గలిగింపలేదు.

ఆధ్యక్షునిచే గావించబడిన నిర్ణయము న్యాసము తము కాదనిగాని లేక ఆక్రమమునిగాని యెవ్వరును వాదించ జాలరు. వైస్రాయిగారు ఆపేటేలు అధికారమును వహించుటకుంటే, తాముగాని లేక మరియొక యధికారిగాని కాసనసభాధ్యక్షుడవనిని నహించుట భావ్యము. కాసనసభ స్టాబులిటీలో లేని యధికారముల నధికము గావించుకొనలేనని వైస్రాయిగారు మాతో బలముచుండుట నాకు జ్ఞాపకమున్నది. ఈ ప్రత్యేక సందర్భములో అధ్యక్షుడు తన విధులను నిర్వహించుటకు వసరమున అధికారములనుమాత్రమే వహించెను.

ఈ యధికారములు నిబంధనలం దిమిడియెయున్నవి. కాని వైస్రాయిగారు బాంబుదెర్జనము నరకాశముగా దీసికొనుచున్నారు. మాలోనే తగినంతమంది మోసగాండు మున్నువుడు వైస్రాయిగారంటేల గావించగూడదో నాకు తెలియకున్నది. క్లటకేసు పరిష్కారమునకు ప్రభుత్వమువారు సాధారణ చట్టము నుపయోగింప గలుగుచున్నారు. కాసనసభయందే దౌర్జన్యము జరిగినపుడు అపరాధులను తగు విధమున శిక్షించుటకు సాధారణ చట్టమే చాలియున్నది. కాని, సెర్టిఫికేషను, లేక ఆర్డినాన్సు, సామాన్య విషయముగా భావించబడుచున్నది. వైస్రాయిగా గింతతోత్పత్తి జెందక, ప్రస్తుతనిబంధనల ప్రకారము అధ్యక్షునియందున్న యధికారములను ప్రభుత్వమువారు త్రోసిపుచ్చుటకు వీలగునట్లుగా, నిబంధనలను సవరింప సుద్దేశించుచున్నారు. ఆయనప్రతికిని ఇంకను, మనము రాజకీయ, సాంఘిక, న్యక్తి, విశేషములను విడువకున్నాము. కాంగ్రెసులోనే అన్నిటికంటె నెక్కువవిశేషములను గలిగియున్నాము. వీనితో మనము పూర్తిగా విడుగుజెందియున్నాము. మన జాత్యభిమానమును త్రోసిపుచ్చి వైస్రాయిగారు తమ నిశ్చితాభిప్రాయమును నెల్లడించినందున, నికవిద దేశభక్తిపూరితములగు ప్రపంచవాయువులు బయల్పడలి, మన రాజకీయజీవితముందు దాగియున్న చెడుగులనన్నిటిని బయట పెనుగుట్టి, మనలో నెక్కువ విశాలదృష్టిని, ధైర్యమును, ఆత్మవిశ్వాసమును యిట్లించుగాక,

డా॥ అనిబిసెంటుగారి అభిప్రాయము

ప్రజాసంరక్షణచట్టముపై పేటలు అధ్యక్షునిచే గావించబడిన నిర్ణయమును త్రోసిపుచ్చి కాసనసభయొక్క నైతికవిదానోక ఆర్డినాన్సునువిధించుటవలన వైస్రాయిగారుకాసనసభయొక్క ప్రాతినిధ్యాధికారమును తొలగించి రెమనిరంకులేత్తమునే చూపుచున్నారు. ఒకనిరంకులేత్తపునునది లోబడి ఏదయిన నోక విషయమును చర్చించుటకుమాత్రమే యధికారముగల కాసనసభ యందుటవలన మోసాజనములేదు. పేటలు అధ్యక్షుడు తన నిర్ణయమును గావించుటలో తన యధికారములను లోబడియే యున్నాడు. కాబట్టి అతడు యీ సందర్భమున రాజీనామా నొసగగూడదు. (అ.ప్రె.)

మదరాసువార్తలు

శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు ఉత్తరఆంధ్రా, తంజావూరు, తిరుచనాపల్లి, మధుర, తిరునల్వేలిజిల్లాలందు కాంగ్రెసు ప్రచారమును సత్వనరు.

తపాలా నోటీసు:- ప్రస్తుతముగల బస్రాకెయి రో విమాన సర్వీసు కరాచీనుండి పోవుట నిలిపివేయబడెను. కరాచీనుండి లండనునకు విమానములద్వారానే తపాలాగొంపు బడును.

పచ్చయప్పచారిటీస్ బోర్డు:- పచ్చయప్పచారి టీల ట్రస్టీలు యీనెల 9 తేదీని సమావేశమయి చివాక్ బహదూర్ జి. వారాయణస్వామిచెట్టిగారిని తిరిగి యాబోర్డు అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనిరి.

పంచాంగము:- కాకినాడయందలి రంగా అండు కంపెనీవారిచే ప్రచురింపబడి, పిల్లల శ్రీహృదయగారిచే రచింపబడిన శుక్ల సంవత్సర పంచాంగము నందుకొంటిమి. దీనియందు గంటలు, నిమిషములు, పాండువరుస బడుటచే, యీకాలపు వారికి మిగుల ఉపయోగింప గలదు.

ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వేపనివాండ్ర యూనియను:- రేపుసాయంత్రము 4-45 గంటలపాటు పెరంబూరు యూనియను గ్రాండ్సునందు ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వేపనివాండ్ర సంఘ ఆ సాధారణసభలో శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు రుపన్యసింపెదరు.

గా॥ డా. సుబ్బారాయనుగారు ఆరుదూల మన కేగినపుడు అచ్చట నున్న రూరత్ డిప్యెన్సరీని తొలగించక యుంచవలెనని యొకరాయభారవర్ధము వారు వారిని కోరిరి. ప్రధానము త్రిగారు రాయభారుల యెడల తమ సానుభూతిని తెలుపుచు డిప్యెన్సరీని గురించి తాము తప్పక యోచించెద మనిరి.

ముత్యాలపేట హైస్కూలు సారస్వత సంఘము:- ఈ సంఘముయొక్క 21-వ వార్షికోత్సవము హైస్కూలు హాలునందు ఈ నెల 17 తేదీని సాయంత్రము 5 గంటలకు జరుపబడును. ది. బి. డి. తణికాచలం చెట్టిగారు అధ్యక్షత వహించి బహుముఖులను పంచిపెట్టెదరు.

శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య దేవపూజ:- ఈనెల 17 తేదీనుండి 27 తేదీవరకు పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యగారు ఎగూరు రైల్వేస్టేషనుదగ్గరనున్న తమ ప్రాసెస్టు కాటేజీయను గృహమునందు జార్జిసారస్వతాముని సంపూర్ణారోగ్యము కొరకు శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య దేవపూజ సలిపెదరు.

లక్ష్మీ రతన్న క్యాలెండరు:- లక్ష్మీ రతన్నులిమి పేడు 316, తంజుచెట్టిపిడి, మదరాసు, కంపెనీవారు పంపిన పెద్ద గోడ క్యాలెండరు కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ఇందు నెలకొక పేజీ చొప్పున యీ ఏప్రిలునుండి తిరిగి మార్చినరకు తేదీలు తెలుపు పెద్ద అంకెల కాగితములు గలవు. సిమెంటు, రేకులు, ఆయిలు ఇంజనులు విక్రయించు ప్రఖ్యాతి గాంచిన వ్యాపారములగు వీరు తమ పేరును తగినట్లు పెద్ద క్యాలెండర్లు వేయించుట సంతోష దాయకము.

శ్రీ పరమహంస నచ్చిదాసేంద యోగీశ్వరులవారి పర్యటన

పై యోగీశ్వరులవారు పామిట్టు సనాతనసభకు దయచేసి యిచట ఉపన్యసించిన వెనుక భీమవరం తాలూకా కొవ్వొడ గ్రామస్తులు తమ గ్రామమునకు రావలయునని ఆహ్వానము చేసి పై గ్రామమునకు బిలుచుకొనిపోయిరి. అచట రెండు రోజులు అనేక రహస్యముగల వేదాంత రహస్యముల సంతయు ఉపన్యసించిరి. తదుపరి, ఆ గ్రామమునకు సమీపముగా నుండు కొన్ని గ్రామములు శ్రీ వారిని ఆహ్వానము జేసియున్నందున ఆ గ్రామములకు వెళ్లి బోవుచున్నారు. పెనుమెత్తు గోపాలరాజు.

బీహారుబరిస్సా సహకారసమాఖ్య:- ఈ సమాఖ్యయొక్క 11 వ కాంగ్రెసు రాబోవు మేనెల 4, 5, 6, తేదీలను కటకమునందు గా॥ వి. రామదాసుపంతులుగారి యధ్యక్షతన జరుగును.

రాకపోకలు:- గా. వి. ఎస్ శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు గతరాత్రి మద్రాసునుండి సిమ్లా కేగిరి.

సర్ అబ్దుల్ రహింగారు, పార్శ్వస్వామిగారు నేటియుదయము మద్రాసువకువచ్చిరి. డా॥ జాన్ మార్తెగారు టారిఫ్ బోర్డు సభ్యుడు ఉదకమండలమునకు గతరాత్రియేగిరి. డా॥ సుబ్బారాయనుగారు నేటిరాత్రి నేలమునకే గడరు.

గోల్కూరు టీన్ ప్లేట్ పనివాండ్ర సమ్మె
గోల్కూరు టీన్ ప్లేట్ పనివాండ్రు సమ్మెకొనసాగించుచున్నారు. సమ్మె నంతరింపజేయుటకు కంపెనీవారు ప్రయత్నించుచున్నారు. కాని పనివాండ్రు మాత్రము సమ్మెకొనసాగ జేయుటకే కృత నిశ్చయులై యున్నారు. అంతయు కాంతముగ నున్నది. (శ్రీ ప్రె.)

క్రైస్తవ మతాధికారులసభ:- భారతదేశమున గల వివిధచర్చిల యొక్క మినిస్టర్లు తదితరులను పాసుమల్లెలో ఈ నెల 12 తేదీని రివ. జాన్. జి. బన్నింగుగారి యధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయ్యెను. మద్రాసు లార్డుబిషపు తిరువాన్కూరు బిషపు కొచ్చిను బిషపుగార్లు మున్నగువారు హాజరైరి. భారత దేశమున గల చర్చిల నన్నిటిని క్రైస్తయొక్క చర్చిలు అనునామమున బరగునట్లు జేయు టవసరమని అధ్యక్షులు నుడివీరి. (శ్రీ. ప్రె.)

రాజపూరుశక్త్యాశ్రమము:- ఈ ఆశ్రమముయొక్క వేసవి క్లాసులు మేనెల 1 తేదీనుండి ఆరంభమగును. ఈ సంవత్సరము ఆస్త్రియానుండి డాక్టరు వీసర్ గారు వచ్చియుపన్యాసముల నొసగెదరు. వస్వానీగారు భగవద్గీతను గురించియు ఆధునికోద్యమముల గురించియు సుపన్యాసముల నొసగెదరు. శ్రీ శ్రీ. డా॥ కె. డి. శాస్త్రిగారి చిత్రపటము బహిరంగపరపబడును. వస్వానీగారిని బ్రూస్ దొరగారి భార్య కలసికొని వారితో ముచ్చటించెను. ఈమె శ్రీరామకృష్ణుని, భక్తురాలు వివిధ మతములమధ్య నేతిభావమును గుడుర్చుట చాల ఆవశ్యకమని వసావీగా రీమెతో బలికిరి.

సదరక్రాన్ విమానమునకు పెట్రోలును సిడ్డినుండి ఆస్ట్రేలియా విమానము గొంపువుచున్నది.

తరచుగా హింసించెడు దగ్గును పొగలను లోనికి పీల్చి నయమొనర్చుకొనుడు

హృదయమునందు, శ్వాసనాళములయందును గలుగు నొప్పిని, మంటును తొలగించుటకు పెప్స్ యే శరణ్యము. దీర్ఘ కాలము నుంచియున్న సరే జగ్గులను, ఉబ్బసమును, రొమ్మునడిశమును నయమొనర్చును. వెల 1-కి రు 1/- మందులంగ శ్రీ నిటియందు దొరుకును. నేడే ఒక పెప్స్ సీసాను తెప్పించుడు.

రాజప్రతినిధిగారి యువన్యాసము

పత్రికలు తీవ్రముగా ఖండింతుట

లీడరు, పయోనీర్ పత్రికలయొక్కయు జనహర్షాల్ గారి యొక్కయు ఆభిప్రాయము

ఏప్రిల్ 18 వ తారీఖున అలహాబాదుపత్రికయగు లీడరు యిట్లు వ్రాసినది:—ప్రజాసంరక్షక చట్టమునుగూర్చియు కాస నసభాభ్యుత్థాని రూపింతునుగూర్చియు వై సరాయిపుచ్చుకొనదల చిన చర్యను మేము తీవ్రముగా ఖండించుచున్నాము. రాజప్రతి నిధిగారి యువన్యాసములోని భావములు భారతీయులకు కోప కారణమును లజ్జాకరమును వైయున్నవి. ఇతర దేశములతోబా టును, ఆంగ్ల దేశముతోబాటును స్వాతంత్ర్యము గడించునందాక యితరులతో సమానముగ గౌరవస్థానము మనవారికి లభించువరకు భారతీయులూరకుండరని తమ మనస్సులయందు భారతీయులు నిర్ధారణ చేసికొనవలయును.

(అ. ప్రెస్.)

రాజప్రతినిధి యువన్యాసమును ఖండించుచు అలహాబా దునుండి పయోనీర్ పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది.

దౌర్జన్యమునుగూర్చియు, నేరములనుగూర్చియు, విప్లవ సంబంధముగు కుట్రనుగూర్చియు రాజప్రతినిధి వెల్లడించుచున్న ప్రాయములు చాలయొప్పునున్నవి. వినను రాజప్రతినిధి పత్రాలు గారి రూపింతును ఖండించి వారియధికారమును నియమించు విధమున కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు హెచ్చు అధికారము లా సంకుటకు తోడ్పడినందులకు మా అసమ్మతిని చెల్పుచున్నాము. కేవలము రాజకీయ దౌర్జన్యమునుగూర్చి శ్రీరంగసీతులుచెప్పి, ఆర్డినెన్సు (నిరంకుశ కాసనము) ను తాను స్వయ ముగా చేసెదనని తెల్పినచో మన కేయభ్యంతరమును ఉండెడి దికాదు. భారత రాజకీయములయందీ సందిగ్ధసమయమున ఒక పార్టీతో వారుచేరుట సమంజసముకాదు. ఈ దేశములో నధిక సంఖ్యాశక్తుల యభిప్రాయములతో నేకీభవించని కొలదిమందిన భ్యుల సాయముతో మొదలు వైసరాయిగారు అధ్యక్షుని నిరం కుశముగా నియమించి లొంగడియ సమకట్టిరి. ఇంతియకాదు. తప్పుత్రోవను నడచిన తనకార్యనిర్వాహక వర్గమునందలి సభ్యు లను రక్షించుకొనకు వారు తాను రాజుగారి ప్రతినిధిని మరచి విపరీతమార్గమున ద్రోక్కిరనిగూడ చెప్పదగియుండును. రాజ కీయాగ్నియందు ఆహుతియగుచున్న మిడుతలగు క్రెకార్, గ్రాహ్మిగార్లను రక్షించుటకై రాజప్రతినిధి యువయోగపడె ను. ఈవిధముగా రాజుగారి ప్రతినిధి ఒకపక్షముతో చేరుటను మేము తీవ్రముగా ఖండింతుము.

ప్రభుత్వమువారు దౌర్జన్య పద్ధతిని వీడవలెను

జనహర్షాల్ గారి యువన్యాసము

జాతీయవాసర సందర్భమున జరిగిన సభలో నువన్యాసిం చుచు జనహర్షాల్ నెహ్రూగారు రాజప్రతినిధి యువన్యాస మును ఖండించెను. వారిట్లు చెప్పిరి:—మామూలుగా రాజప్రతి నిధి భారతీయులకు శ్రీరంగసీతులు బోధించుట యోగ్యమని తలచినారు. దానితోబాటు తనకు గల అధికారములను వినియో గించి ఒకఆర్డినెన్సుగూడ చేయ నెంచినాడు. భారత కాసనసభ గూడ రాజప్రతినిధికి యిట్టి నేరములు జరుగకుండా సాయము చేసెదనని తీర్మానమును చేసెను. 'లా, ఆర్డరు' నేర ప్రభు త్వమువారు మన దేశములో చేయుచున్న పనుల నందరను ఎరింగి యే యున్నారు. తెలిసికొనియు కాసనసభవా రిట్టి యనవసర మగు ఆభయమునిచ్చుట బాగులేదు. 24 గంటలు దాటెనో లేదో ఆర్డినెన్సు చేసెదనని రాజప్రతినిధి ప్రకటించెను. కాం గ్రెస్ సభ్యులు గూడ యావలలో తగుల్కొనినందులకు చింతింపవలసి యున్నది. అభయ మి వ్వ న లసినది మనముగాదు. ఇకమందు సత్ప్రవర్తన గలిగియుండుమని రాజప్రతినిధియే మనకు అభయమివ్వవలెను. బాంబులను వేయు టను సంపూర్ణముగా ఖండించవలెనని వైసరాయిగారనిరి. బాం బులను వేయువారిని మాటలతో ఖండించుచు హృదయములలో అర్ధాంగికారము జూపువారిని వారుసందేహించినట్లున్నది. వైస రాయిగారి అనుమానము సత్యముకావచ్చును, అసత్యముకావచ్చు ను. వినను బాంబువేయుటను మనమెంతవీచించినను ఆ పనిని జేసినయవలయు సంపూర్ణముగా ఖండించుట యనునది మిక్కిలి దుర్మంగతము. వారుచేసినది భూరమనిచెప్పుటగాని, వారు భీరు ఘ్రుని చెప్పుటగాని యెంతమాత్రమును పొసగదు. చావును, న్యాయకాస్త్రము విధించు యితరదండనములను దౌర్జన్యముతో ఢిక్కరించుట భీరుత్వమెట్లుగను? భీరువులెవ్వరును యిట్టిపనిచేయ లేరు. భీరులే యిట్టిపని చేయగలుగుదురు.

ఇట్టిపద్ధతులు అనర్థదాయకములు

మనము కూడ యీ పద్ధతులను ఖండించు చున్నాము. పౌరులకు ఈ కార్యములవలన

సార్వజనికోద్యమము సాగుటకు వీలులేదు. ప్రజలందరు అవలం చు పద్ధతి లేనిచో మన కోర్కెను కొనసాగించుటకు పద్ధతు లుండవు. కొంద రిబాంబులను మాస్కో సావియట్ వారు వేయిం చిరని యందురు. వారి కిష్టము లేనిదంతయు మాస్కో-నుండియే వచ్చునని వారి యూహ. మాస్కో-ప్రజల చి త్తప్రవృత్తులేమియో విచారించుటకుగూడ వీరు తలపెట్టరు. వెన్నిన్ ఘోరమారణ క్రియలను వీడి సంఘపునర్నిర్మాకకార్యమునకు బూనుకొనెనని వీరెరుంగరు. లా టెంపు అను పత్రిక యొకటిగూడ మాస్కో-పేరెత్తినది కాని యిది బ్రిటిష్ పారిష్ ఆఫీసుతో సంబంధించిన పత్రిక. హిందూస్థాన్ నేపాదేశమును, హిందూస్థాన్ సోష లిస్టు రిపబ్లిక్ ఆఫ్ బెంగాలు ఒక్కటేననిగూడ ఒక ఆంగ్ల పత్రిక వ్రాసెను. హిందూస్థాన్ సోషలిస్టు రిపబ్లిక్ నేన యేదియో నేనెరుగను. కానిహిందు స్థాన్ నేపాదేశముగూర్చియు దానీపద్ధ తులనుగూర్చియు బాగుగా నెరుంగుదును. ఇది కాంగ్రెస్ కార్య క్రమమునకు సంబంధించిన ప్రతిష్టాపన. దానిలో రహస్యమేమి యులేదు. ఇది స్వాతంత్ర్యము లభించునప్పుడు జాతీయ నేన యగును.

రెండు వ్యతిరేకతత్వములు

దౌర్జన్యపద్ధతి, సామ్యుపద్ధతిని గురించి ఇర్విక్ ప్రభువు వివరించిరి. భారత దేశములో నాంగ్లేయ పరిపాలనము ఏమా త్రములపై నాధారపడియున్నదని నేనడిగెదను? మనలసీతులకు వచ్చిన యీ దండు సామ్యముగా మనలనొప్పించి రాజ్యము చే యుచున్నారాబోలు. ఈ నేనలు, పోలీసులు, మనలను పై బడి మర్దించుట, మనలను హ్రాసముగా క్షింపించుట, లాలాజ పతి హాయలవంటివారిని కొట్టుట, యీ మొదలగు పద్ధతులన్ని యు సామ్యముగు పద్ధతులు గాబోలు. అమాయకులను జలియ్ వాలాబాగులలో చంపుట సామ్యుపద్ధతి గాబోలు. ప్రభుత్వము వారి గూఢచారిదళము సామ్యముగా మనల నొప్పించి ప్రభు త్వము చేయుటకు సహాయముచేయునుగాబోలు. మన మెచ్చటికి బోయిన మన ఛాయవలె పోలీసు లనుగమించుట, యిండ్లసో దా, ఉత్తరములు విప్పుట మనయువకులు ఉరితీయబడుట యవన్నియు సామ్యుపద్ధతులలో మిగిలుటలో 31 రిని విచారిం చుట, కార్మికతగవులవట్టుమును చేయుట ప్రజాసంరక్షకచట్టము ను అధ్యక్షుడు ప్రవేశపెట్టవీలు లేదనుచున్నను నిరంకుశముగా చేయుట సామ్యుపద్ధతియో? ఇర్విక్ ప్రభువుగారు తన దౌర్జన్య మార్గమునే యవలంబించియుండక రాజకీయ తత్వములను విమ ర్శించుట సంభావ్యముకాదు. వారినడుగు అడ్డుప్రశ్నలకు వైస రాయి జవాబుచెప్పలేరు. భారతదేశములో నాంగ్ల ప్రభుత్వము కేవలము దౌర్జన్యముపై నాధారపడియుండుటను వారు కాదన గలరా? ఇట్టి యెడల వారెట్లు దౌర్జన్య మార్గమును ఖండించగలరు. మొదట ఇర్విక్ గారు తమ మార్గమును సంస్కరించుకొని తరువాత యీ విషయములను చెప్పవలెను. వైసరాయి చెప్పనడెట్లున్నను దేశి యులు యీరెండుపద్ధతులలో నేదో యొకదాని నవలంబించ వలెను. అచ్చటచ్చట ఎవ్వరో యిట్టి దుండగములను చేయుట యీ లేక ప్రజాసామాన్యయంతయు, కాసనోల్లంఘనము మొద లగు సార్వజనికోద్యమములను చేయుట యీ యని ప్రజలు నిర్ధారణ చేసికొనవలెను. ఈదౌర్జన్యప్రయోగములు యెంతధీర త్వమును ప్రకటించినను సార్వజనికోద్యమమును సాయపడ

జాలవు. అది సార్వజనికోద్యమమునకు ప్రతిబంధకములు. కావున యీసామ్యుపద్ధతులనే మనము చేపట్టవలయును. కాని దౌర్జన్యపద్ధతులవంక పోరాదు. ఆంగ్ల ప్రభుత్వమునకుసహాయ నిరాకరణమే శరణ్యము.

దార్శిలిండ్సేగారు బాంబు బీభత్సమును ఖండించుట

కాసనసభలో విరోధియగు సభ్యుల నాయకుడగు దార్శి లిండ్సేగారు ఆంగ్ల దేశమునకు వెళ్లుచు బాంబు బీభత్సమును గు రించి యీక్రిందివిధమున మదివీరి:—

సోమవారమునాడు సభలోజరిగిన బాంబుబీభత్సమును ఖండించుచు ఆధ్యక్షుడు పత్రాలుగారు చెప్పిన మాటలు సభ్యు లందరయభిప్రాయమును వెల్లడిచేయగలవు. అట్లుజరుగుట చాల భయజనకము. ఇంక ప్రమాదము జరుగకపోవుట కేవలము అదృ ష్టమే. సభలో కొందరను చంపనలే నను ఉద్దేశము నకు బలరాజ్ సంత కమున పంచిపెట్టబడిన కరపత్రములే తార్కాణము. మూడవ సారి శ్రేల్పునప్పడు రివాల్వరు చెడిపోవుట దైవికమే- బట్ రాజ్ గారెనకో యింకను తెలియవలసియున్నది- కాని సాధారణముగా సభలలో జరుగుచున్న తీవ్రోపన్యాసములవలన వారికి ప్రోత్సాహము గలుగుచున్నదనుటమాత్రము నిక్క-వము. ఈ యుదంతము భారతదేశమునకు మహానరముకాదనియు యీసమ యమున ప్రభుత్వమువారు వివేకముతో ప్రసర్తించవలెననియు మోతీలాల్ గారుచేసిన ప్రకటనయొకటి నాకంటబడినది. మహా త్యాగాధిగారికి సావకాశమిచ్చినచో భారతదేశము స్వాతంత్ర్యమునకై మహాత్యాగముచేసి లోకమును భ్రమింపజేయగలదని మోతీలాల్ గారుచెప్పుట యేమయిన సరసముగానున్నదా? గాంధీగారిమార్గమునుగాని బలరాజ్ గారి మార్గమునుగాని యవ లంబించవలెనని వారనుచున్నారు. దొమినియను ప్రతిపత్తి 1930 సంవత్సరములోగా రాకపోయిన గాంధీగారి కాసనోల్లంఘనము పెట్టినచో ప్రజలకంతనష్టము గలుగునో ఊహించవీలులేదు. భారతదేశముయొక్క శ్రేయమును గోరువారందరు యీ రెండు మార్గములను విసర్జించవలెను. ఈ సమయమున భారతీయులను నడుపుటకు వివేకముగలిగిన నాయకులవసరము.

Good chance.

"శిల్ప-వంటి మజిలీలు" దొరలు మిక్కిలి ప్రీతిగా వాడుచున్నాడు. అక్కరలే నిచో డబ్బు నానకు అంచెదము. (తనదికెండిన మజిలీల్ల న వికృత తెలిసియేయించును. 12 గజముల తాను 6 కమిజానులను రూ. 7-0-0 15,, మొదలగల కనికనముగలిగి వికృతములను తెల్ల-0-0-0 కట్టుని 8 కమిజానులను తెల్ల 15,, మొదలగలి. 9-0-0 పొట్టికీకన. క్యాటలాగుయనాద. గుప్తా అందుకో, చికాకోల్. గంజాం జిల్లా.

మీరు చెల్లించు వైకమునకు తగిన ఆభరణములు దొరకు నమ్మకమైన దుకాణమేదీ? యని మీరు నగలను కొనుటకుమునుపే చక్కగా విచారించి, దీర్ఘకాలమునుండి ప్రజలలాభము నిమిత్తమే వ్యాపారమును సాగించుచున్నట్టి దుకాణము నందే బేరముచేసిన, వెనుక చింతించవలసిన అవసరముండదు. గాన జగత్ప్రసిద్ధిబెందిన ఈదీగువస్థల మునకే దయచేయును. ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ. నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

వనోషధి శస్త్రాస్త్రనిధుంట్టిమిచ్చు. మూలికయొక్క 55000 సంస్కృతకర్తవ్యములకు తెలుగు ఆరములు కలవు. క్యాటలాగ్ రూ. 8-4-0 ఇందు సమస్తవిషయములకు దీక్ష చేసి భిక్షములచేయ యాహ్వాని. ఆయుర్వేదవిద్యానములగలవు. ఖరీదు 1-5 రు 500 కిమ్మగల భిక్షముకూడ కలవు. క్యాటలాగ్ రూ. 8-4-0-0 రెడ్డి పోకరులు, రాయవరము. గోదావరి.

విదేశ వార్తలు

ఆంగ్ల పత్రికల అబద్ధపువ్రాతలు

ప్రెసిడెంటు పటేలుగారు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, ఏప్రిల్ 12 :— జోల్లి విక్ బిల్లును గూర్చి చర్చించుటకు మిరటటు బండిలను విచారించినగాని వీలులేదని ప్రెసిడెంటు పటేలుగారున్నట్లు ఈవినింగు స్ట్రాండర్డు పత్రిక అబద్ధము ప్రకటించుచున్నదని ఫ్రీ ప్రెస్ విలేజిరి తంతునిచ్చుచున్నాడు. మిరటటుబండిలను బాంబులను వేయువారిని ఈపత్రిక కేర్రోనుచున్నది.

మిరటటు నిర్బంధితులపై మోపబడిన ఆరోపణము గొప్ప దైనను వారు బాంబులను వేయువారుకారు. కావలెనని ఈ పత్రికలు అబద్ధములను ప్రకటించుచున్నవి.

ఆయుధవిసర్జనము

(బీము సర్వీసు)

జనీవా, ఏప్రిల్ 12:— జనీవా ప్రారంభ ఆయుధవిసర్జన సభ కేసుచున్న జర్మను ప్రతినిధులు ఆసభాధ్యక్షున కిట్లు తెలియజేసిరి:— “ఆంతర్జాతీయ ఆయుధపరిశీలనము గూడదు” యుద్ధసామగ్రిని, తరిగివేయుచున్న రిజర్వు సామగ్రిని మాడ పరిశీలించి ఇంతకంటె ఎక్కువ యుండదనవలెను.

నష్టపరిహారములు

(రూటరు)

ప్యారిస్, ఏప్రిల్ 18:— ప్యారిసువార్త లిట్లు చెలువు చున్నవి:— నష్టపరిహారములు రావలసిన వారందరును క్రమవారము ఏకాభిప్రాయమునకు వచ్చిరి. పరిహారనిర్ణయములను కని వారము ప్రకటించెదరు. అందరును తమకు రావలసిన మొత్తము లను తగ్గించుకొనిరట. ఈ ఏర్పాటువలన జర్మనీ ఇన్వలసిన మొత్తము న్యాయముగనే యుండు ననుచున్నారు.

ఆయుధ విసర్జనము

కువండ్ల ప్రభువు

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 18:— ఆమెరికా ప్రభుత్వమువారు తమ ప్రతినిధి కేమెన్ విషయములను చర్చించవలెనని గాని మా ంచవలెనని గాని ఆయుధ విసర్జన విషయమై చెలిసినట్లుల తమ కేడియు తెలియదనియు, కాని ఆమెరికా ప్రతినిధితో చర్చించుట కభ్యంతరము లేదనియు, కువండ్ల ప్రభువు రూటరు లో తెలియజేసెను.

బ్రిటిష్ ఎగుమతులు దిగుమతులు

(వైల్సన్)

రంగు, ఏప్రిల్ 12:— మార్చి ఎగుమతులు 58623000 పౌనులు, 1928 మార్చి కంటె 6884000 పౌనులు తక్కువ. దిగు మతులు 98593000 పౌనులు. నిరుటికంటె 11983000 పౌనులు తక్కువ. కష్టర సెలవులగుటచే వ్యాపారము మందముగానుండెనట.

బ్రిటిష్ బొగ్గు ఎగుమతి సరకు ఎక్కువగా ఎగుమతి అయినది, విలువ ఎక్కువైనది.

ఇటలీ గ్రీకు తురుష్క బడంబడిక

(బీము సర్వీసు)

రోము, ఏప్రిల్ 12:— ఇటలీ గ్రీకు తురుష్క ప్రభుత్వ మువారు బడంబడికను చేసికొనెదరని అనుకొనుచున్నారు. షున్యధారానమద్ర విషయములను గూర్చి బడంబడిక జరుగును.

ప్రెసిడెంటు పటేలుగారు

మార్నింగు పోస్టు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, ఏప్రిల్ 12:— ప్రెసిడెంటు పటేలుగారి తీర్పుసందర్భమున ప్రభుత్వమువారు తీవ్రవిధానము నుపయోగించ వలె నని మార్నింగు పోస్టు పత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. ఇట్టి నిర్బంధవిధానము అవసరమనుచున్నది. డిల్లీ కానకసభ వారనగా అరాజకుల పక్షమునే వహించుచున్నదనియు ప్రభుత్వమునకు ప్రతిహతులుగ ప్రవర్తించుచున్నదనియు వాకొనుచున్నది. ఇంతవరకును కాంగ్రెసువారు తరుచు రాజద్రోహమును ప్రోత్సహించి తిరుగుబాటును సమర్థించుచుండెను. కాని ఇపు డట్లు చేయసాహసించరు. అరాజకులను నిరోధించుటకు సాహసించక పోవచ్చును.

ద్వంద్వ ప్రభుత్వము నెత్తివేసి ప్రభుత్వమువారు తమ ధర్మమును బాధ్యతను వహించినగాని ఇండియాలో పరిస్థితులు తేమకరముగ నుండజాల వనుచున్నది.

ప్రెసిడెంటు పటేలుగారి తీర్పు

రాజప్రతినిధి చర్య

ఉదయపు పత్రిక లన్నియు ఆమోదించుట

(బీము సర్వీసు)

లండన్, ఏప్రిల్ 18:— జోల్లి విక్ బిల్లును అత్యవసర కానకముగ ప్రవేశపెట్టినందులకును ప్రెసిడెంటు పటేలుగారు గావించు చర్యలకు ముందు తావు లేకుండుటకును రాజప్రతినిధి నూచించిన చర్యను ఉదయపు పత్రిక లన్నియు ఆమోదించు చున్నవి.

టైముస్ పత్రిక

రాజప్రతినిధి మర్యాదను, గాంధీర్యమును, మృదుత్వము ను, త్రికరణశుద్ధిని, నిజమగు సానుభూతిని, మంచి హేతువా దమును, దృఢసంకల్పమును, కోపము లేకుండుటను భట్టువలె పొగడుచున్నది.

పార్లమెంటు పద్ధతి నెరిగిన వారందరును రాజప్రతినిధి ప్రవేశపెట్టు అత్యవసర బోల్లి విక్ బిల్లును ఆమోదించెదరు. ఈ తీర్మానము ప్రెసిడెంటు పటేలుగారికి వ్యక్తిరూపేణా పరి భవమే. పటేలుగారు తమ ప్రతిష్ఠను గడించుటకు ఆయన వహించిన పదవి, రాజప్రతినిధి దానిని మరింత గొప్పగ జేయుట కు సల్పిన కృషియే కారణ మనుచున్నది.

డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక

విదేశీయులగు కమ్యూనిస్టులను బారద్రోలుట కుద్దేశించ బడిన బోలిషివిక్ బిల్లు మాస్కో సహాయము మీద ఆధారపడి యున్న భారత విప్లవకారుల విషయమై ఏమియు నిశ్చయించి యుండలేదు భారత విప్లవకారులకు స్వరాజ్యవాదుల పత్రి కల వ్రాతలు, స్వరాజ్యవాదులు ప్రభుత్వమును దూరుటయు మరింత ప్రోత్సహము నొసగెను. మహాత్మాగాంధీ “బలరాజు” ఇద్దరిలో ఎన్నుకొను విషయమై నెహ్రూగారు గావించిన నూచనము డెయిలీ టెలి గ్రాఫు పత్రిక ఆక్షేపించుచు నిజముగ ఈ ఇద్దరినే ఎవరినైనను ఎన్నుకొన్నచో భారతదేశ భావిభాగ్యవదయులను ఆశ కన్పించదుచున్నది.

మార్నింగు పోస్టు పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— భారత జాతీయ మహాజనసభవారు, అరాజకులకు లోబడియున్న యుండ వలెను. లేదా వారిని ప్రోత్సహించుచుండవలెను. ఇట్టివారి ఆశ యమునే ఇప్పుడు సైనుకుమిషను ఆలోచించుచున్నది.

డెయిలీ మెయిలు పత్రిక

ఇర్విను ప్రభుని చర్యను కొనియాడుచున్నది. ప్రెసిడెంటు పటేలుగారి తీర్పు ఖాయపడి బోలిషివిక్ బిల్లు ఆగిపోయినచో కమ్యూనిస్టులు మరికొన్ని నేరములను జేయుటకు ప్రోత్సహము గల్గును. ఈ ప్రకారము వీరినేరముల విచారణను పూర్తిచేయు వరకు బిల్లును చర్చించుట కవకాశమే యుండును.

డెయిలీ న్యూస్ పత్రిక గూడ రాజప్రతినిధిచర్య నామో దించుచున్నది. పటేలుగారి తీర్పుచే ఇండియా ప్రభుత్వమునకు దుస్సహనపరిస్థితు లేర్పడెనవి. పటేలుగారి తీర్పునుబట్టి భారతీ యులు స్వపరిపాలనమునకు తగరని చాలమంది తలంచెదరుగాని ఆయభిప్రాయముతో ఈపత్రికమాత్రము ఏకీభవించుటలేదు బాధ్యత నెరిగినవారెవరును వై యభిప్రాయము సంగీకరించరని యీ పత్రికయే వ్రాయుచున్నది.

నార్తేయకాక “వియం ఎలోను” ను తగులబెట్టినందులకు యునైటెడ్ ప్రెస్సు ప్రభుత్వమునుండి 250000 డోలరుల పరి హారమును గోరునట. అసలు నాకలో నన్న దొంగ సారాయి విలువ 150000 డోలరులట.

ప్రెసిడెంటు పటేలుగారు

రాజప్రతినిధి చర్య - అబద్ధపు పత్రిక సమ్మతము

(బీము సర్వీసు)

లండన్, ఏప్రిల్ 14:— ప్రెసిడెంటు పటేలుగారి తీర్పు ను ప్రతిఘటించుచు రాజప్రతినిధి దీసికొన్న చర్యను అబద్ధపు పత్రిక సమ్మతించుచున్నది. సక్రమ రాజ్యాంగ ప్రభుత్వ నిజ పరిస్థితులను చెలువుల కిది మంచి గుణపాఠముగ నుండును.

ప్రజాస్వామ్య సంస్థలను పనిచేయువారలకు క్రియారూ పమును చాలా బాధ్యత లేనిచో అట్టి సంస్థల నిరర్థకత్వమును చాటును.

నక్షా టైముస్ పత్రిక

డిల్లీ బాంబు పతనముచే సయిమును కమిషనువారు తమ సంకల్పము లెంతమాత్రము మార్చుకొనరు. కాని ఈబాంబు యువంతము విద్యాగంధము నెరుగని భారతీయులు అడుగులో కాలువేసెదరనియు వారీయందు హేళుజ్ఞానము గన్పించదని యు, అట్టివారు నిజమగు రాజకీయబాధ్యతను వహించుట కెంతమాత్రము తగరని స్పష్టముగ చాటుచున్న దనుచున్నది.

బోలిషివిక్ బిల్లు

పటేలుగారు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, ఏప్రిల్ 12:— బోలిషివిక్ బిల్లును డిల్లీ సభ వారు ఆమోదించక పోవుటకు కారణము రాజకీయ ముక్కర పట్టుదలయే యని చాల మంది అనధికారసభ్యు లనుచున్నారని లండన్ టైముస్ పత్రికా విలేజిరి డిల్లీ నుండి చెలువుచున్నాడు.

ఇటలీలో విప్లవములను కలుగజేయుటకు ప్రయత్నించుట

(బీము సర్వీసు)

రోము, ఏప్రిల్:— టెన్ సావియా యుద్ధమంత్రి వర్గమువారు ప్రాతయధికారులను, సయినికులను ఇటలీదుస్తులతో తయారు చేయుచున్నారు. వీరు పూర్వము కోవిటిబాడ్జిలో పనిచేసి యుండిరి. ఇటలీ ప్రజల నెత్తుకబోవుటకును, నీటిసంతమ విష పూరితము జేయుటకును విప్లవమును గలుగజేయుటకును రహస్య ప్రచారమును అనగా గూఢచారాలచే ప్రచారమును సాగించు చున్నారనియు జియర్నల ది టెలియాపత్రిక చెలువుచున్న యది.

డిల్లీ బాంబు ఉదంతము

పాటియాలమహారాజు ఖండనము

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 15:— డిల్లీ కానకసభలో బాంబు పతనమునకు ఖండించుచు పాటియాల మహారాజుగారు ఖండించుచు బంపిన తంతి లండను జేరెను.

కార్మిక పక్షమువారు గావించిన పనులన్నిటిని ఏకరువు బెట్టుచు ఎన్నికల యవసరము నిమిత్తము ఆర్థర హెండ ర్స్ గారు రువస్యసింపగా దేశమందటలను దానిని బ్రాడ్ క్యాట్టు జేసిరి.

సదరక్రాస్ విమానము బార్జిశేపుకు 30 మైళ్లదూరము లో నున్నదని తెలియుచున్నయది.

రాజుగారు స్వయముగనే వ్యవహారములను నిర్వహించు కొనెదరట. అందుచే రీజెన్సీబిల్లు కవసరము లేదట.

సదరక్రాస్ విమానము ఎక్కడనో కన్పించె ననియు చైమానిక సిబ్బంది సురక్షితముగ నున్న దనియు తెలియు చున్నది.

ఇండియానుండి విమానము తపాలతో కోయిడను దగ్గర ఆదివారము మధ్యాహ్నము దిగును. చాల తపాలు వచ్చెనట.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1929 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 15-వ తేదీ సోమవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యముబస్తాలు

కుసుమ తెనాలిది ,, ప 42 క ౧౦౦ 18 00 18 80

నెల్లూరివి ,, డిటో ,, 18 80 14 80

ధిల్లి ,, డిటో ,, 15 80 17 00

రాగులు త. 164 బస్తా 1-కి ,, 11 00 12 00

నువ్వులు ,, ,, 21 00 24 00

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,, 16 00 17 00

నెనగలు ,, డిటో ,, 16 80 18 00

పెసలు ,, డిటో ,, 16 00 17 80

మినుములు ,, డిటో ,, 15,80 17 80

ఉలవలు ,, ర 186 ,, 10 80 11 80

3. నూనెవస్తువులు

నువ్వులనూనె బా 1-కి ,, 140 00 150 00

నెయ్యి మ 1-కి ,, 14 00 19 00

వేరునెనగపప్పు బా 1-కి ,, 46 00 47-00

వేరునెనగనూనె గానుగ బా 1-కి ర 108 మి.కా.నూనె 99

అముదము బా 1-కి 100 00 102 00

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి 90 00 92 00

కురపసుపు ,, 55 00 65 00

మిరపకాయలు (గుంటూరువి) బా 1-కి 91 00 94 00

చనియాలు ,, బా 1-కి 49 00 56 00

గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి ర 40 50

బెల్లము బా 1-కి ర 28 80 49 00

అస్సా-చక్కెర బస్తా 1-కి ,, 26 90 26 12 0

చింతపండు బా 1-కి ,, 35 00 70 00

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి ,, 82 00 84 00

చదరం ,, 27 00 34 00

రవుండు ,, 33 00 34 00

6. నూలు

నెం 20 బెన్ని సింహంయూలె ర 7 15 0

నెం 6 ,, కటారి ,, 5 0 0

నెం 24 ,, లాకి ,, 5 10 0

నెం 40 జమ్మర 10 పా ,, 11 4 0

నెం 44 సాండ్లొ ,, 5 18 0

నెం 40 రాణి ,, 10 10 6

నెం 4 బెన్ని మసీదు ,, 4 12 8

7. లోహములు

వెండి 100 తులం 1-కి ర 60 00 ర 62 80

బంగారుతులం 1-కి ,, 21 00 21 20

సవరను 1-కి 18 7 6

ఇత్తడి బా 1-కి ,, 284 00 290 00

రాగి బా 1-కి ,, 880 00 840 00

8. రంగులు

అతిమేలు స్విట్జర్లాండు అలిజరయిక్ సింహంనూర్లు-

సిపా 1-డిగ్రీలు 200 కి ర 47 0 8

,, నీలిరంగు 1 రతి 1 10 0

,, 14 రతులు 1 10 0

,, 28 రతులు 1 9 0

,, 56 రతులు 1 8 9

,, 1 అందరు 1 8 0

మర్మ-టు పాస్టుస్కా-బోలెట్ అనగా (టర్ని-రెడ్డు) 3 4 0

కాంగో 8 రి 1 0 0

సదరు 4 రి 1 2 0

ఇదివరకు మావద్ద బేరము చేసిన

వారందరను తృప్తిజేందుట మాత్రమే గాక, పడేపడే ఆర్డరులను పంపుటయే మానసుక్కుమ నకు ప్రబలనిదర్శనము. మేలైన అసలు పుష్కరాగము నగలు కావలసినవా రందరను ఈదిగువ విలాసమునకు దయచేయ గోచెదము, లేక ఉత్తరము వ్రాసిన పంపబడును.

పరిశ్రమశాల:-

జిలగం స్త్రీ బ్రహ్మణ్యం నాయుడు అందు కో. 25

96, వరదాముత్తయప్పక వీధి, మద్రాసు; పో.రూం:-చై నాబజారురోడ్డు (పూలఅంగడికి ఎదుట) మద్రాసు.

Union Mosquito Nets.

మా దోమతెరలు, మంచుగడ్డకుపోలిన తెలుపునగలిగి, గట్టి మూలం గలిగియుండునట్లు తయారొనర్చబడెను. చూడు చుకుపోవుటకు కీతరను ఇడియా, బర్మా, సింగపూ నందంతటను, మంచిపనికనమునకు, శాస్త్రమునకు ప్రసిద్ధిగాంచినవి.

పొడుగు	వెడల్పు	ఎత్తు	చదరపుఅల్లికలు	గుండ్రపుఅల్లికలు,	ప్యాంపుంగు ఉచికం, ప్యాంపుంగు (వల్కేకం
అ.	అ.	అ.	1కి ధర	1కి ధర	తేరేనీ బాలు కావలసినయెడల అర్డరువచ్చిన
6	×	8	4½	×	6-8
6	×	4	4½	×	7-2
7	×	8½	5	×	7-10
7	×	5	5	×	8-4
					9-8

24 గం. అలోగా తయారుచేసి కండ్లబడును.

THE UNION TRADING Co.,
166, Harrison Road (P 3)
CALCUTTA

THE UNION TRADING Co.,
166, Harrison Road (P 3)
CALCUTTA

సుప్రసిద్ధుడైన దైవజ్ఞుడు:-

మహారాజులు, న్యాయాధిపతులు, వక్త్రులు, మొదలగు గొప్పవారు బం గారుపత్రములను, వేనకువేలు యోగ్యతాపత్రముల నొసగియున్నారు.

త్రికాల ఫలములు సరిగా చెప్పబడును. ఒకజాతకము గణించుటకు రూ. 2. జీవితాంతమునకు ఖర్చునైన తెలుసుకొనుటకు రూ. 5. దీనినే వ్రాయుటకు రూ. 20. సంగ్రహ ఫలములు వ్రాయుటకు రూ. 5. భవిష్యత్తును గురించిన 3 ప్రశ్నలకు రూ. 1. తరువాత ప్రశ్న 1-కి 0-8-0. జాతకము, మీ జననతేదీ కాలము, లేక ఉత్తరము వ్రాయుకాలము తెలుపవలెను. ఇతర విషయముల వ్రాయును, లేక ఖర్చున దయచేయుదు.

ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలోనే వ్రాయవలెను.

Pandit Kaliyur M. SREENIVASA CHARIAR, 218, Srinivas, Mint Street, Madras.

శ్రీ వీరికాపురమహారాజ

శ్రీ వీరికాపురమహారాజ

ది ఈస్టరన్ కన్వెక్షనరీ మార్ట్, 16, ఆదియప్పనాయకవీధి,

జి. టి., మద్రాసు.

1000 రూపాయలకు మించిన ఫలితము.

మీరు కవిత్వమును, పండితుని, విమర్శకుని, సకలశాస్త్రపారంగతుని, సర్వదా సంతోషచిత్తు లును, భాగవతోత్తముని, భాగ్యవంతుని, కాదలచినయెడల, స్త్రీలస్వభావాలును, పక్షిని, చిత్తినీ, వా క్షిని, కింఖినీ, మున్నగు స్త్రీభాతులగుటయును, స్త్రీలవశపరచుకొనుట, కాయపదతి, మరతపదతి, అచారపద తి, ప్రాచీనకృతపదతి మున్నగు పదములవి విషయములు తెలిసికొనగోరునెడల, మీ స్త్రీలకు పరిశీలి, భర్తృసేవ, పరివ్రతాధర్మములు కనుపొందఁగా, స్త్రీవిద్య మొదలగువి కావలయునని కోరునెడల మీ విడ్డలకు బాల్యమునండియే (పశంపరచాస్యములన్నియు చెలిపి తెలివిగవారినిగా జేయ నెందునెడల శ్రీ వీరికాపురమహారాజ

వరిపొషితుగు దాసరి లక్ష్మణ కవిగారిచే 14 సంవత్సరములనుండి మహా శ్రమకోర్చి సమకూర్చ బడిన

వర్ణనరత్నాకరము.

అనుమహా గ్రంథమును

కొని తనివివీర చదివి జన్మమును సార్థకముజేసికొనుడు.

ఇందు వన్నయభట్టుమొదలు కలఁగి కేరళింగమువరకును గారివలకు గల కవిరాజుల ప్రబంధ రాజములయంద లి సమస్తవర్ణనాంశములయందును మఱియు నీతిశృంగారభక్తి వై రాగ్యాది సందర్భములయందును గల వర్ణనకృతులు నేలకొలిది యెచ్చిపూర్తి కవికాల క్రమముగా ఆస్వాసానిక సంఖ్యతో ముద్రింపబడినవి.

ఈ గ్రంథము కల్పవృక్షమునందలివలెను ప్రయింపుట నుండదగినదనియు దీనివిభవ యంతయుచే చెప్పకకర్మము కాదనియు దీనివలన అంగ్రహోకము తరియింపజాలననియు మద్రాసు ప్రెస్ బెస్సికోని పండితాగ్రేసరులెల్లయును సదభిప్రాయము లిచ్చియున్నాడు. 1000 రూపాయలు నెలపుచేసినను ప్రపంచములోనున్న ప్రబంధములన్నిటి సార మును గ్రహింపజాలరు కావున దీనిని పొందినవారెల్లయును వెయ్యిరూపాయలకు మించిన ఫలితము బొందగలరు దీనిని గురించి ఎంతయువ్రాయగలము. ఈ గ్రంథము ప్రతిమానవునిచేతయందును ప్రతిపుస్తక భాండాగారమునందును ప్రతి యింటను ఉండి తీరలయును.

1, 2, భాగములు 600 పుటలు పుక్ కాల్గిపోయెను. నెల ర 8-8-0 మాత్రమే.

3, 4, భాగములు 600 పుటలు ముద్రింపబడుచున్నవి. నెల ర 8-8-0 మాత్రమే.

ప్రస్తుతము 1, 2, భాగములుకొనినవారికి 3, 4, భాగములు 2 రూపాయలకే పంపబడును. పొంతుఖర్చులు (వల్కేకము. ఇది యితరగ్రంథములనంటికికాదనియు దీని నెల అచ్చుఖర్చులకైన సరిపొవదనియు మీడిమాడగనే వ్యాధయమున దు చకమానరు. మఱియును దీనిని కన్నులకన్నకొని పెట్టిధివలె నున్నకష్టమున దాచుకొనగలవని ధైర్యముగా పూచీకడుచు న్నాము.

చిరునామా: దాసరి లక్ష్మణస్వామి,

శ్రీవర్ణన రత్నాకరకార్యస్థానము మేనేజరు. పితాపురం, (గోదావరిజిల్లా.)

అమానుల్లాగారి కాబూలు దండయాత్ర

గజనీ నగరము అమానుల్లాగారి వశమైనది పెసెనరు, ఏప్రిలు 12:—బాచ్చాసాహగారు ఆక్రమించు కొనియుండిన గజనీ పట్టణమును అమానుల్లాగారు విశేషశక్తితోని రి. బాచ్చా సాహగారి పటాలములు అతి సులభముగా ఓడింప బడెను. అని కాబూలునుండి వచ్చిన సమాచారముల చెప్పుచున్నారు.

నాదిరుఖానుగారు

ఆఫ్ఘనిస్తానమును ప్రస్తుత దుర్దశనుండి రక్షించుటకై నాదిరుఖానుగారు పూనుకొని పెద్ద సైన్యములను పోగుజేసికొని కాబూలుపై దండయాత్ర సాగించియున్నారు.

అమానుల్లాగారు కాలత్ గిల్జాయనరకు పటాలములతో వెళ్లిరి. వీరి పటాలము దినదినాభివృద్ధి నందుచున్నది.

షియాలకు సున్నీలకు పోరాటము

కలయా కొండకనునల ప్రాంతమున షియాలకును సున్నీలకును పోరాటము జరుగచున్నది. చుట్టుప్రక్కలనున్న యితర తెగలవారు యీపోరాటములో యిరుకత్తల వారికిని తోడ్పడిరి.

సున్నీలకు ఆహారపదార్థముల రాబడి మార్గము లరికట బడినవి. యుద్ధపర్యవసాన మింకను తెలియలేదు.

అరెస్టులోనున్న ఆఫ్ఘను సర్దారులు

మిరటు, ఏప్రిలు 12:—సర్దారు గులామ్ రస్తీలుఖానుగారును, అలీరజాఖానుగారును, అహమ్మదు కాసింఖానుగారును, మహమ్మదు ఆబ్ ఖాను గారును మహమ్మదు అజీం ఖాను గారును ఇదివరలో అరెస్టుచేయబడి బారిల్లీ జైలులో నుంచుండిరి. ఆఫ్ఘను యుద్ధము పొసగినతోడనే బ్రిటిష్వారు వీరిని అరెస్టు చేసిరి. వీరిని యిపుడు బారిల్లీనుండి ఖొరటునకు తీసికొనివచ్చి వదలివేసిరి. వీరికనుండియు బ్రిటిష్వారి యెరుకలేకుండ పట్టణము సరిహద్దులు దాటిపోరాడు. ఈ నిబంధనలకు యీ ఆఫ్ఘను సర్దారులు ఇయ్యకొనుటలేదు. (ఫీప్రె.)

కడచిన 50 సంవత్సరముల

క్రిందట నుంచి

ప్రపంచమందంతటను పిల్లలకు దగ్గునివారణ కొఱకు.

చాంబర్లెను కాఫ్ రెమిడి

నే యుపయోగించుచున్నాను. గొంతులోని, చక్కలి గింతను, రాత్రి వచ్చు దగ్గులను, కింక వాయువులను, జలుబులను అభివృద్ధిచేసింది అపాయకరమును యిన్ ఫ్లూయెంజా మొదలగు విషవాయువులకులోను గాఢంగా కాపాడును.

సంతోషముగా నేవింపవచ్చును. విషపూరితమయిన తినును తినియు యిందు చేరియొండలేదు.

చాంబర్లెను దగ్గు నివారిచి

CHAMBERLAIN MEDICINE Co.
Des Moines, Iowa U. S. A.

5885 ఇంగ్లండ్లో ఉత్తమ దాగ్గులు చేరుటలేదు.

కూలర్స్ స్పీర్, అతిసారమునకు పూర్వమైన వివరణ.

కడచిన 50 సం॥ చైత్రమాస శు॥ ౩ సోమవారము

మోహిని తైలము

5 తుల నూనెగల సీసా 1-3 రూ. 0-12-0.

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

అమృతాంజన దీప్తి, బొంబాయి-మద్రాసు

శ్రీ లక్ష్మీజ్యాయలరీ కంపెనీ; బెజవాడ-ఆంధ్రుల లక్ష్మీగృహము.

కల్పికాడు.

మోనములేదు.

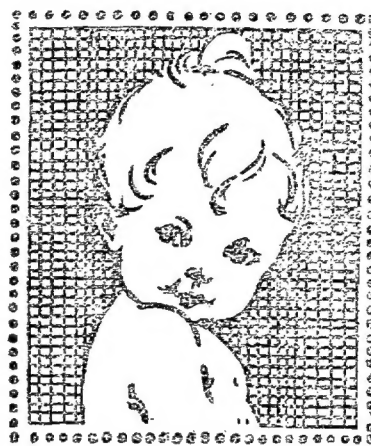
మాప్రదర్శనశాలలో క్రొత్తరకముగాజులు, మెడగొలుసులు, రత్నములు, వచ్చలు, కెంపులు పొదిగిననగలు, ఉంగరములు, కాళ్ల గొలుసులు, బంగారు, వెండిగ్లాసులు, మరచెంబులు, పల్లెరములు, కాఫీసెట్లు ఎల్లవస్తువులు సద్దముగా నుండును.

నవరసుబంగారునకు, ఛాది వెండికి, క్రొత్తమాదిరిలకు, చక్కని పనితనమునకు గ్యారంటీ

116

నచ్చనివస్తువులను తెరిగిజేసికొందుము. సంపూర్ణత్వ ప్రియిచ్చుటయేమాపుద్దేశ్యము. బంగారువెండి వస్తువులమీద ఎక్సేవింగ్ నగిషిపనులుచేయించి యివ్వబడును.

ప్రాప్తైటరు—ఎర్నేని లక్ష్మీనారాయణచౌదరి.

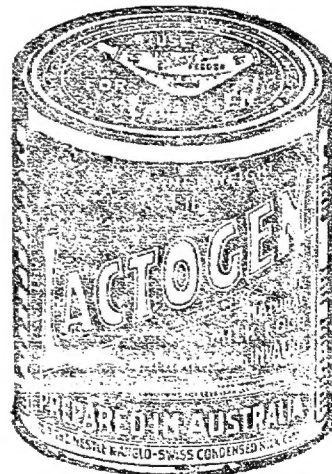

ఆరోగ్యమూర్తి

తల్లి తన క్రియమైన శిశువు దివక్రమే ఆరోగ్యమందును, బలమునందును సృష్టికొనుటకు మాచిరవ్వకు ఆతె మిక్కిలిచూచుగా నుండును. ఉత్కృష్టమైన ఆహారము మాత్రమే శిశువులకు యిచ్చుటకు గల ప్రామాఖ్యత బుద్ధిశాలియైన తల్లికి బాగుగా తెలియును. ప్రకృతి వద్ద ననుసరించి తన బిడ్డకు పోషించుటకు తల్లి అనన్తరాలైనవ్వకు స్వభావికమైన ఆహారమునకు బదులుగా నన్న 'లాక్టోజెన్'ను ఉపయోగించును. శిశువు శ్రమజ్ఞులకు యిచ్చుటగా అవసరమైన వృష్టి.

'లాక్టోజెన్' మిక్కిలి తక్కువమైన ఆవుపాలు. ఇది తల్లిపాలు కు సాధ్యమైనంతమట్టుకు సమానముగా నుండునట్లే మిక్కిలి శ్రద్ధగా విరితము చేయబడినది. పరిశుభ్రములో నున్నట్టియు, మిక్కిలి గురునూరమైన బిడ్డలకు కుభ్రముగా జీర్ణమగునట్టియు, అత్యుత్తమ వృష్టినిచ్చునట్టి నిత్యోపకరణము పాలే పరఫరా చేయబడుచున్నది.

మీ బిడ్డకు లాక్టోజెన్ ను యియ్యుడు

అల్లులూగా! తమలకున్నా రెండవారికీ గురికనచో అన్నదమైన ఆహారముయొక్క సమానము ఒక అల్పమైనది కాక చెందాలోపక! ఉచితముగా పంపబడును.

4

నెస్లెల్ ఆము ఆంగ్లో స్విస్ కన్ టెన్షుడు మిల్కు కంపెనీ,

తపాలపెట్టె నెం. 396, కలకత్తా

ఉత్తరములు ప్రాయువపుకు ఈ పత్రిక చేయను చేర్చుచును.

